Nepriklausoma LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už ištikimybę Kanadai!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

Leidžia Kanados Lietuvių Centro Taryba
Published by the Lithuanian League of Canada
Authorized as
second class mail, Post Office Department, Ottawa
ADRESAS:
7722 GEORGE ST., VILLE LASALLE, MONTREAL 32, P.Q. CANADA

Nr. 19 (265) KAINA 10 ct. MONTREAL, 1952 m. GEGUŽĖS-MAY 8 d. PRICE 10 ct. XII METAI

LIETUVIŠKIEJI REIKALAI NEW YORKO KATILE

LAIŠKAS IŠ NEW YORKO.

Išaušt pavasariui, kuris čia semai išskleidė lapelius ir jau beveik baigia nužydėti, — vis delto lietuviškieji reikalai dar kenčia žiemos sukaustymus. Ir ne vienu atžvilgiu.

Galutinai aiškėja, kad Laisvosios Europos radijas, kuriam buvo ruošiamasi jau beveik nuo rudens ir kuris, atrodė, nuo Naujųjų 1952 Metų jau-jau pradės veikti, tenka laidoti dar negimęs. Tas faktas yra labai apgailestaujamas, nes buvo tiketasi, kad per radiją galima bus nemaža padaryti. Laisvosios Europos radijas ypač buvo svarbu tureti, nes Amerikos Balso transliacijos pasidarė vienašališkos,beveik išimtinai vien konfesinės ir vienpartinės, kai Laisvosios Europos radijas turėjo būti nešališkas, grynai valstybinės ir tautinės paskirties.

Nieko dar geresnio neaiškėja ir dėl lietuviškosios konferencijos. Buvo tikėtasi, kad ji bus organizuojama šūkiu: „Vox populi — vox Dei". Dabar gi aiškėja, kad tai bus „veiksnių konferencija". Tokių konferencijų jau buvo kelhasdešimt; nieko ryškesnio lietuvių veiklai jos nedavė; daugeliu atvejų jos išryškino tiktai nesiderinamus dalykus, — todėl ir dabar iš tos veiksnių konferencijos nieko svarbesnio nesitikima. Kodėl daroma ne visuumeniška, bet ribota veiksniška konferencija, žmonės spėlioja, kad „valdžia bijo tautos". Tremtyje vad. VLIKo konferencijos būdavo tikrai pozityvios, rimtai ir nešališkai pasisakydavo dėl VLIKo veiklos. Deja. . . nė vienas rimtas tų konferencijų nutarimas nebuvo išpildytas. Todėl dabar, kai konferencijos nutarimai būtų daugiau negu dipukiški, kuriuos nepatogu būtų nevykdyti, p. Brazaitis su savo grupe nenori išgirsti to „Vox papuli". O kai taip klausimas pastatytas, nėra ko didesnio nei laukti.

Beje, ta veiksnių konferencija galės įvykti tiktai, gal, liepos mėnesį. Prieš tai Londone yra nuatoma diplomatų konferencija, kuri turi išsiaiškinti ir galutinai pasisakyti dėl santykių su kitais veiksniais. Ypač yra svarbus bendradarbiavimo klausimas, ligšiol nesulaukiąs aiškaus sprendimo.

Diplomatų konferencija numatoma birželio pabaigoje. Ligi to laiko turi būti išsiaiškinti tūli neaiškumai. Iš diplomatinių sferų girdėti, kad ši Londono konferencija pastatys taškus ant i, nes norima baigti su ligšioline neaiškumų ir netikrumų būsena. Jeigu bus sutarta, kad Lietuvos laisvinimo uždavinys yra visų lietvių, kurių tarpe neturi teisės susidaryti aklastovio būsena (5:5), tai diplomatai mielai dėsis į bendrą darbą. Priešingu atveju — teksią veikti savarankiškai, kaip jau beveik ir vyksta KD grupei atmetus susitarimą.

Beje, Patariamoji Grupė vieton radijo esanti kompensuojama spaudos leidinių galimybe. Trys Pabaltijo grupės kiekviena per tris mėnesius išleis po vieną leidinį. Lietuvių Grupė išleidžia leidinį „Lietuva", kuris, galimas dalykas galįs virsti periodiniu, t. y. — gali jo iš eiti per metus 4 numeriai.

New Yorke nemažu susidomėjimu ir ne be šypsenos svarstomas naujas kademinis išradimas prieš mažlietvius, būtent, kad jie esą pareikalavę autonomijos. Kas, kur ir kaip — nepasakoma, bet tiktai pučiama: žiūrėkite, ko mažlietuviai reika lauja. Tie sluogsniai nieko nesako, kad jie patys visa tai sukombinavo. Bet dėl to dar palauksime. Žada čia iškilti dar „gražesnių" dalykų. Kol kas galima konstatuoti: vykdoma „divide et impera" politika. Kažin, ar ilgai taip seksis „kombinuoti"?

Šį kartą tuo ir baigsiu. Gal gi vasarėjantis pavasaris atneš ką skaidresnio?

Jūsų kor.

BALF pirmininkas Kan. J. B. Končius lanko Prien (Vokietija) senelių prieglaudą, kurioje yra 30 lietuvių senelių. BALFo pirmininką matome vidury.

BALFAS PRAŠO ĮSILEISTI 300. 000 ATEIVIŲ

BALFo pirm. p. e. Alena Devenienė, ižd. A. S. Trečiokas, dir. prel. J. Balkūnas ir adv. K. Paulius aplankė Vašingtone 23 kongresmanus, Kongreso jurisdinės komisijos narius ir juos praše paremti mūsų ir kitų organizacijų pastangas dar šioje kongreso sesijoje pravesti įstatymą, kuris leistų 3 metų laikotarpyje 300.000 žmonių iš Europos atvykti išimties keliu į Ameriką. Taip pat delegacija supažindino juos su lietuvių pageidavimais įnešti į įstatymo projektą kai kuriuos pakeitimus, pvz., dėl datos. Projekte numatyta, kad tiktai pabėgę po 1945 m. gegužės 8 dienos iš komunistų užimtų kraštų galės tuo įstatymu naudotis. Lietuviai suinteresuoti, kad ši data būtų pakeista 1939 m. rugsėjo mėn., nes tada prasidėjo Sovietų Rusijos agresiją ir jau tada žmonės pradėjo bėgti nuo jų persekiojimų. Šis datos pakeitimas suteiktų galimybę atvykti į Ameriką taip pat tiems lietuviams, kurie nespėjo pasinaudoti DP biliumi, o kurie pasitraukė iš Lietuvos prieš 1945 metus.

Buvo kontaktuotas pats komisijos pirmininkas ir HR 7376 biliaus įnešėjas kongr. E. Celler ir tos komisijos sub-komiteto pirmininkas kongr. Francsi E. Walter. Lietuvių delegacija buvo kongresmanų labai šiltai priimta ir jie užtikrino, kad svarstant bilių bus atsizvelgta į lietuvių pageidavimus.

AMERIKOS PLIENO DAR BININKŲ STREIKAS.

Amerikoje bus pusmetis, kai plieno industrijos šakoje iškilo nesutarimai tarp CIO plieno unijos darbininkų ir plieno kompanijų. Pabrangus pragyvenimui, darbininkai pareikalavo pakelti jiems atlyginimą 26 centais už valandą.Kompanijos su tuo darbininkų reikalavimu nesutiko ir šie sausio mėn. 1 d. buvo pasirengę išeti į streiką. Kilusiam ginčui tarp darbininkų ir kompanijų likviduoti įsikišo valstybės Kainų ir Atlyginimų Stabilizacijos įstaiga, kurios pastangomis darbininkų streikas buvo atidėtas iki kovo mėn. 27 d.

Padėčiai nepasikeitus ir dar bininkams atlyginimo nepakėlus, šie jau buvo bepradedą eiti į streiką. Prezidentas Trumanas plieno pramonę perėmė valstybės kontrolėn. Darbininkai straiką nutraukė ir sugrįžo į darbą. Plieno kompanijos tam prezidento žygiui pasipriešino, apskųsdamos teismui.Teisėjas David Pine skundą rado pagrįstu ir plieno fabrikus grąžino savininkams. CIO ir plieno darbininkų unijos pirm. Murray paskelbus šį teismo sprendimą, pranešė, kad nėra kito kelio kaip tik išeiti į streiką. Balandžio mėn. 29 d. 5 val. vakare, plieno fabrkių darbininkai Čkagoje prie įėjimų į fabrikus išstatė pikietų komandas ir tą pačią naktį darbniinkai metė darbą.

J. J.

RINKINYS VISOKIŲ ŽINIŲ

— Toronto žydai nutarė Izraelio valstybei padėti kurtis, surinkti du milionus ir 27 tūkstančius dolerių (kiek mes tokiems reikalams aukojame?).

— Orilijoje, Ont., policija suėmė 14 jaunuolių 13—15 metų, kurie sudarė gangsterių gaują, apvaginėjo autobomilius, plėšė krautuvas ir tt. Policija išaiškino, kad ta gengė susidarė kriminalinės literatūros ir vad. Komikų įtakoje. Gauja perduota teismui.

— JAV karo laivyno manevruose ties Bostonu lėktuvnešis įsirėžė naikintojai „Hobson" į šoną ir jį paskandino su 130 jūrininkų.

— Vienas Toronto laikraštis įdėjo ilgesnį straipsnį, kuriame įrodinėjama, kad balandžio 23 dieną, kai Nevadoje buvo sprogdinama JAV atominė bomba, Toronto moterų „Nilon" kojinės momentaliai sutrūkusios, esą, kaip tiktai dėl to, kad Toronto siekusios atominės bombos sprogimo pasekmės — spinduliai. . .

— Kinijos komunistinio rojaus Kwantungo provincijoje didelis badas, nes komunistai padarė reformas, po kurių žmonėms nėra ko valgyti. Stalinas į tai atsakė: Tepadauna, geriau norės jieškoti duonos, kur jos yra.

— Rokosovskis Lenkijoje jau turi vieną milioną du šimtus tūkstančių kareivių.

RINKINYS VISOKIŲ ŽINIŲ

— Balandžio 24 dieną Popiežius kreipėsi į visą pasaulį su šūkiu: neteisingai elgiasi visi tie, „pasaulio vaidovai, kurie palaiko būseną, galinčią prives ti prie karo".

— Adenaueris V. Vokietijos parlamente pranešė, kad derybos su Prancūzija dėl Saaro srities įklimpo, nes prancūzai reikalauja, kad Saaras ūkiškai būtų susietas su Prancūzija ir nuo Vokietijos atskirtas.

— Susprogdinus ties Danijos krantais rastą paskendusį vokiečių povandeninį laivą, atrasta dalys moteriškų drabužių, kurios keliančios įtarimą, jog tai esą Hitlerienės - Evos Braun drabužių nekanos. Įtariama, ar ta valtimi nebėgęs Hitleris, ypač, kad valtyje nerasta jokių torpedų.

NAUJI KANADIEČIAI.

Atskridusios ankstyvesnės žinios iš Anglijos Bradfordo lietuvių kolonijos sako, kad ten kolonija neteko ir vėl eilės tautų lietuvių, kurie gal būt, daugiausia pasireiškė lietuvių chore ir sceniniuose pastatymuose.

Balandžio 3 d. iš Bradfordo į Kanadą išvyko pp. Vyt. ir Ona Taseckai, St. Juozapavičius, J. Paulikaitis ir Erika Jurevičiūtė. Linkėtina visiems sėkmingai įsikurti Kanados žemėje ir taip pat, kaip Bradforde, darbuotis lietuvių visuomeninėje veikloje.

J. Janulaitis.

KAS NAUJA PASAULY

SAVAITINĖ POLITINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

Didelis įvykis, turįs didelę tarptautinę svarbą, yra tai, kad įsigaliojus San Francisco sutarčiai,

JAPONIJA GAVO VISIŠKĄ NEPRIKLAUSOMYBĘ.

Rusų atstovas okupacinėje komisijoje bandė protestuoti bet niekas į tai nekreipė dėmesio, todėl jis turėjo nešdintis į Rusiją, kuri Japonijos taikos sutarties neratifikavo, neturi santykių ir negali laikyti savo atstovų.

Sutarčiai įsigaliojus, Washingtone suplevėsavo ant Japonijos ambasados užtekančios saulės vėliava, o Tokio prisistatė pirmasis JAV ambasadorius. Japonija laisva, ir visa žmonija klausia, kokiais keliais ji toliau eis? Ypač po reformų, kurios sekė pralaimėjus antrąjį pasaulinį karą. Japonija užima nedidelį žemės plotą, palyginus su 60 milionų gyventojų skaičium, kuris kas valandą padidėja 115 naujų piliečių.

Tuo metu, kai Japonija šventė išsilaisvinimo šventę,

ATLANTO TARYBA PRIĖMĖ NAUJĄ KARO VADĄ.

Ji patvirtino gen. Ridgway paskyrimą Europos karo jėgų viršininku, vieton Eisenhowerio. Ridgway vietą Korejoje užėmė gen. Clark, kuris, prieš išvykdamas į Korėją, tarėsi su prezidentu Trumanu. Ir yra dėl ko tartis, nes taikos derybos Korejoje, nors ir nenutrūksta dar, bet nedaro jokios pažangos ir neduoda jokių vilčių, kad galima būtų susitarti ir baigti karą.

KARAS KOREJOJE VYKSTA VIENPUSIŠKAI.

JTO jėgos, taupydamos žmones, ofenzyvos nedaro, — jos tiktai ginasi ir su kiekviena komunistų ataka sunaikina būrius siunčiamųjų į ugnį komunistų. Maskva nei Korejai, nei Kinijai neleidžia baigti karo. Maskva patenkinta, kad įvėlė į karą bent kelias valstybes, kurios dabar eikvoja jėgas, lešas ir guldo žmones. Maskva tuo būdu ruošiasi ateities karui, kuriam ji tikisi turėti laisvas rankas ir pasirinkti norimus kelius bei ėjimus.

Kai

VAKARAI PRADĖJO DERYBAS DĖL TAIKOS SU VOKIETIJA,

Rusija pasijuto apeinama ir griebėsi naujų manevrų — pasiūlė laisvus rinkimus visoje Vokietijoje, ko seniai reikalauja vakariečiai. Bet šie, pamokyti praktikos, dabar paklausė Maskvą, kaip rusai supranta laisvus rinkimus — laisvus demokratinius, kuriuose galėtų būti laisvai statomi kandidatai bet kurios grupės žmonių, ar bet kurios partijos, arba sovietiškai laisvi — kada viena komunistų partija patiekia vieną sąrašą ir tiktai lieka „laisvas" balsavimas už tą vieną sąrašą? Kol kas Rusija į tą užklausimą dar neatsakė.

Be to, Maskvoje, kaip kasmet,

BUVO MINIMA GEGUŽĖS PIRMOJI,

Stalinas pasirodė Lenino mauzoliejaus koruose, o į minią kalbėjo mrašalas Govorov, kuris kalbėjo maršalas Govorov, kuris

Romoje demonstravo 100. 000 komunistų, o prieš juos fašistai. Trintis vyksta bus iš to audra.

NAUJI ATOMINIAI BANDYMAI

JAV kariuomenės manevruose sukėlė didelį susidomėjimą. Įdomu, kad sprogdinant bombą, kariuomenė buvo apkasuose tiktai už 7.000 jardų. Ir visi kariai liko nepaliesti. Po sprogimo jie išėjo į kovas.

— K. Grinius ir J. Laučka, kaip Amerikos balso pasiuntiniai, išvyko į Europą, kame ilgesnį laiką dirbs Miunchene.

ČIKAGINĖS NAUJIENOS.

„Lietuviškos" prekės.

Čikaga tai ne šiaip koks miestas. Jame vis kas nors naujesnio, įdomesnio susiranda. Čia yra susispietusi pati didžiausia lietuvių kolonija. Tą pastebėję, prekybininkai tuoj sugeba įpinti ir į savo biznį. Šiandien krautuvėse dažnai pastebėsi prekes su lietuviškais užrašais: pav.: viskė „Trys devynerios", „Lietuviškas krupnikas", „Lietuviškos gamybos kopūstai", sūris — „Rūta" ir „skaniausias sūris", tikros lietuviškos kaimo gamybos sūriai.

Prekių užrašai lietuviški, bet jų gamintojai ne lietuvaii. Gera, kad jie nors tokiu būdu gar sina lietuvius ir jų kalbą. Pastebėta, kad tokios prekės turi geresnį pasisekimą, nes kiekvienas, pamatęs jo gimtąja kalba užrašytą etiketę, pasistengia ir tą pačią prekę įsigyti.

Rinkoje pasirodys lietuviškas alus.

Praeitų metų pabaigoje lietuviai Thorton miestelyje prie Čikagos nupirko didelį alaus bravorą ir jį pavadino „Baltoji Meška". Bravoras buvo labai apleistas ir iš naujųjų savininkų poreikalavo didelių remonto darbų. To pasėkoje negalėjo apyvarton greičiau išleisti ir lietuviškos gamybos alaus.

Bravoro direktoriumi yra žinomas Mažeikių alaus bravoro savininkas I. Šadauskas ir technikiniu alaus gamybos specialistu inž. J. Vilutis. Pirmasis lietuviškas alus yra jau pagamintas ir pradedamas pilstyti į bonkas. Alaus pristatinėtojai Čikagoje tvirtina, kad gegužės mėn. pirmoje pusėje visas alines jau aprūpinsią lietuvišku alumi, kuris vadinsis „Lokys". Alaus gamybai naudojami tik miežiai ir apyniai, bet ne chemikalai. Reikia tikėtis, kad lietuviškas alus turės tikrai gerą pasisekimą.Juo busaprūpinama ne tik Čikaga, bet ir kt. Amerikos miestai, taipgi ir Kanadoje jo bus galima nusipirkti.

J. Janulaitis.

— Artėjant vasarai, visi meniškieji kolektyvai baigia žiemos sezonus. Todėl baigia koncertus ir Čiurlionio vardo ansamblis ir „ainavDos" ansamblis, kuris tuo tikslu buvo pasiekęs net New Yorką.

ALOKų DĖMESIUI!

VISIEMS APYLINKIŲ LAIKINIESIEMS ORGANIZACINIAMS KOMITETAMS

Visi Apylinkių Laikinieji Organizaciniai Komitetai yra primenami, kad KLB—LOKo Technikinė Rinkimų Komisija yra reikalinga žinių apie kiekvienos apylinkės rinkikus. Reikalingi rinkikų sąrašai. Kas tokių dar neprisiuntė, juo skubiausiai, ne vėliau kaip ligi gegužės 15 dienos, turi juos prisiųsti, o jeigu kas nespėja jų siųsti paštu, tai bent telegrafu praneštų rinkikų skaičius šiuo adresu: 7722 George Street, Ville Lasalle, Montreal, P. Q.

KLB-LOKo Technikinė Rinkimų Komisija.

VISIEMS APYLINKIŲ KOMITETAMS

Kanados Lietuvių Bendruomenės Laikinojo Organizacinio Komiteto Vasario 16 gimnazijai (bendrai — Vargo mokyklai) remti komisija kreipiasi į visus Lietuvių apylinkių komitetus bei atskiras organizacijas ir prašo:

1. Išrinkti arba paskriti po vieną įgaliotinį, kuris apylinkeje rūpintųsi Vargo Mokyklos— Vasario 16 gimnazijos Diepholze ir kitų tremtinių mokyklų reikalais;

2. Prašyti, kad įgaliotiniai, arba kur galima, komisijos, verbuotų asmenis, kurie apsidėtų mėnesiniu tam tikslui mokesčiu, kas mėnesis tas aukas surinktų, parinktų ir vienkartinių aukų;

3. Pinigus patartina siųsti per centrinę KLB-LOKo komisiją adresu: Mr. Pranas Šimelaitis, 1271 Allard Ave, Verdun, Montreal, P. Q., o kam tai būtų nepatogu, siųsti šiuo adresu: Dr. A. Gerutis, Bern, Karl Spitteler Str. 22, Switzerland, bet nesiųsti tiesiai į Vokietiją, nes tuo gavėjams daromi nuostoliai.

4. Pranešti, kiek įgaliotiniams pasiųsti specialių pašto ženklų, kurių yra po 5-10-50 centų?

KLB-LOKo Vasario 16 Gimnazijai Remti Komisija.

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

INDEPENDENT LITHUANIA

Redaktorius Jonas Kardelis

Redaguojama bendradarbiaujant Redakcinei Kolegijai.

7722 George Str., Ville Lasalle, Montreal, P. Q., Canada

Telefonas: HEmlock 7920.

Prenumerata metams:		Yearly Subscription Rates:	
Kanadoje	$ 5.00	Canada	$ 5.00
Amerika ir P. Amerika	$ 5.50	America & S. America	$ 5.50
Visur kitur	$ 6.00	Other Contries	$ 6.00
Teksto eilutė	ct. 0.15	Pajieškojimų kaina	$ 1.00

Adresų pakeitimas 25 ct. (su prenumerata arba sm. pašto ž.)

Ilgalaikiai skelbimai, pagal susitarimą, gauna nuolaidų.

PASKUTINIAI ŽINGSNIAI

Gegužės 24 dieną visi Kanados lietuviai rinks Kanados Lietuvių Bendruomenės Krašto Tarybą.

Tai bus trejų metų darbo vaisius. Per tuos trejus metus daug prisisielota, nemažai rašalo išlieta, turėta nelengvų valandų, bet viskas jau baigiama išgyventi. Kiekvienu atveju rastas susitarimo būdas, rastas išeities kelias. Beliko tiktai paskutiniai žingsniai.

Visą tą trejų metų kelią Kanados Lietuvių Bendruomenės Laikinojo Organizacinio Komiteto pryšaky buvo Kanados Lietuvių Centro Tarybos pirmininkė p. Petronelė Juškevičienė-Miller. Todėl, artinantis rinkimams, įdomus yra jos pasisakymas apie visą KLB-LOKo nueitą kelią ir nuveiktus darbus bei jų sąlygas.

— Kaip Jums, kaip KLB-LOKo pirmininkei, atrodo Kanados Lietuvių Bendruomenės organizacijos baigimas? — paklausiau p. Juškevičienę.

— Jei, KLB organizacijai, yra įdėta daug darbo ir išeikvota daug energijos, bet darbas eina į galą. Gegužės 24 d. paskelbti KLB rinkimai, po kurių prasidės Kanados Lietuvių Bendruomenės normalus darbas.

— Kaip tą darbą įsivaizduojate?

— Reikia, kad būtų visų lietuvių sugyvenimas, kuris leistų siekti statuto numatytų tikslų, o tada tas darbas duos labai daug.

— Kaip Jums atrodo, baigiamas jau darbas KLB-LOKe?

— Jis vyko sunkiai, mes ėjome susitarimo keliu, kuris dažnai buvo pastojamas skirtingų nuomonių, kurias ne visada lengva būdavo suderinti, išlyginti.

— Kokie buvo tie darbo kliuviniai?

— Jų buvo gana daug, bet jie visi jau lieka praeity ir juos prisiminti nėra prasmės.

— Iš tūlos pusės buvo nuolatinių kaltinimų, kad KLCT atstovai kliudo organizacijos eigos skubumui, — ar tai tiesa?

— Negalėčiau su tuo sutikti. Atvirkščiai: daugiausia kompromisų ir susitarimo pastangų yra susilaukta iš KLCT atstovų pusės, — sako p. Juškevičienė.

— Ką Jūs galėtumėt pasakyti paskutinį momentą prieš priartėjusius rinkimus?

— Artinasi paskutinis momentas, kuriuo mes, lietuviai, visi galėtume įrodyti, kad mes tikrai norime sukurti bendrą nuotaiką, kuri jungtų mus visus, kad visi mes suburtomis jėgomis galėtume dirbti bendrą tautos darbą.

Taip pasisakė KLB-LOKo pirmininkė apie trejų metų darbą ir jo sąlygas, žinoma, nutylėdama tuos sunkumus ir nemalonumus, kuriuos teko pakelti per tuos trejus metus. Kaip visą laiką, taip ir dabar KLCT žmonėms tenka daug kas praleisti negirdomis, į daug ką neatsakyti, nes be to, kaip rodo patirtis, nėra įmanomas nors ir pakenčiamas susitarimas ir sugyvenimas. Visi spaudos žmonės žino, kad lengviausia yra pulti, bet sunkiausia yra teisintis. Puolantysis, darantis ofenzyvą, jau a priori susidaro sau sąlygą, kad jeigu jis puola, tai reiškia, kad jis teisingas. Bet KLCT tam yra bendrinis organas, kurio tikslas yra jungti, ne skaldyti, kaip daro tai „Tėviškės Žiburių" partija. Todėl ir dabar daug kas tenka nutylėti. Taip laikosi KLCT žmonės, taip pasielgė ir KLB-LOKo pirmininkė. Mes esame nuomonės, kad Kanados lietuviai yra sąmoningi žmonės ir moka patys organizuotis sąlygose ir laiko būsenoje.

Viena norisi dar kartą pabrėžti: visi dalyvaukime Kanados Lietuvių Krašto Tarybos rinkimuose. Visi eikime į vienybės vieškelius, kurie veda į objektyvesnę ateitį, į darną, į gražių jų idealų siekimą.

J. Kardelis.

SPAUDOS APŽVALGA

NEPATEISINANTIS PASITEISINIMAS.

„Tėviškės Žiburiai" 18 (123)-me numery atsakinėja į KLB-LOKo laišką, rašytą „TŽ" redaktoriui jam vienam, neprašant jo skelbti, tiktai paprašant, kad jis atitaisytų neteisingus priekaištus, kurie yra daromi KLB-LOKui 16(121)-me „TŽ" nr. straipsny, pavadintame „Dar daug kas neaišku".

„TŽ" redakcija prisipažįsta, kad „vienu klausimu tikrai apsirikta". Deja, „TŽ" laikosi principo. „Nors ir mirsiu, bet nepasiduosiu", ir todėl tonau verčia kaltes tam pačiam KLB-LOKui. Sukta kazuistika nežino padėties be išeities, todėl „TŽ" eina jos keliais. Štai „TŽ" rašo. „argi neteisybė, kad gali kilti nesusipratimų, kai CLOK paverstas rinkimine komisija ir nėra kam del jo veiksmų skųstis?" Reiškia — vėl kaltas KLB-LOKas. "TŽ" nesiteisina, bet puola.

Ir dėl šito kaltinimo mes pakartotinai paklausime „TŽ" redakcijąa: ar ji vis dar neprasiblaivė? Kada ji kelia klausimus, kurių taisyti jau, jeigu iš tikrųjų būtų toks reikalas, nėra laiko? Juk rinkimines taisykles „TŽ" paskelbė 1951 metų birželio 21 dieną (25(78) nr.), beveik prieš metus laiko, ir tiktai dabar, kai ligi rinkimų liko dvi savaitės, „TŽ" pradeda tas taisykles kritikuoti. Kur gi, „TŽ" buvo visus metus? Ar saldžiai miegojo ir tik dabar pabudo? Kodėl anksčiau nieko dėl jų nerašė? Kur gi minimali logika ir kur padorumas?

„LKLB OK dar tebejieško pinigų reikalingiems popieriams spausdinti, kai laikas būtų visą medžiagą jau išsiuntinėti", — pakartotinai rašo „TŽ". Taip. Bet ar tai KLB-LO Ko kaltė? Kodel KLB-LOKas jieško pinigų? — Todėl, kad apylinkių komitetai jų neatsiunte. O „TŽ" rašė: „Apylinkės, atrodo, ir šį kartą savo užduvinius atliks. Tik centras dar kiek atsilikęs..." Pagal „TŽ", kaltas centras, o apylinkės tvarkoje... Ar gi dar neaišku, kur „TŽ" suka? Tuo tarpu centras neturi nei policijos, nei kariuomenės, nei kurios kitos jegos, kurią, gai, siūlytų „TŽ" panaudoti. Todel belieka vienas tiktai žodis ir tenka pakartotinai šauktis ir prašyti apylinkes, kad jos tesėtų bendruomenes uždedamas pareigas.

Ir dėl paragrafų 41 ir 43 (dėkui Dievui, kad pagaliau „TŽ" vis dėlto, nors ir „NL" padedami, susirado taisykles ir net peržiurėjo kai kuriuos paragrafus) tą pat reikia pasakyti: Centrinis LOKas neturi prievartos priemonių, viskas daroma apylinkių gera valia ir pagal turimas galimybes. Taisykles buvo paskelbtos prieš metus, pagal tas taisykles buvo paskelbtas rinkimų terminas, ir Apylinkių komitetai buvo pakartotinai prašomi laikytis rinkiminių taisyklių. Jeigu apylinkių komitetai, kaikurie, netesejo tų įpareigojimų, BLB-LOKas, vėl tenka kartoti aiškius dalykus, — neturi kitų priemonių kaip tiktai nurodymus ir prašymą. Yra faktas, kad, stai, ligi rinkimų liko tiktai dvi savaitės, o pusė apylinkių neprisiunte nei rinkikų sąrašų, nei piniginių įnašų. Ir KLB-LOKo technikinė komisija stovi prieš uždavinį, kiek, kam ir kur siųsti kandidatų į Krašto Tarybą sąrašus; jis dar nežino, kaip KLB-LOKui teks išbristi iš skolų, kurios padarytos vykdant pasiruošimus. Bet ar tai yra KLB-LOKo kaltė?

„TŽ" rašo, kad tūli rinkiminių taisyklių reikalavimų neišpildymai gali duoti progos skųstis. Taip-gali. Bet rinkiminės taisyklės numato, kas ir kaip tuo atveju yra darytina. Tiktai, prie progos, ar šis „T. Ž." primnimas nėra „tolimas numatymas?" Ar „TŽ" jau iš anksto neužsigarantuoja „tam tikru atveju" ta teise pasinaudoti? Juk jeigu „TŽ" norėtų eiti atviru ir doru keliu, tai geriau pasiskaitytų rinkimines taisykles ir jose rastų 71 ir 72 paragrafus, kurie aiškiai nusako, kaip bus pasielgta, jeigu kur bus prasilenkta su nustatyta tvarka.

Kaip matome, „TŽ" redakcijos pasiaiškinimas yra visiškai nepamatuotas, neteisingas ir šia prasme nesuderinamas su etiškumu.

ŠŪVIS PRO ŠALĮ.

Kai paskaičiau „Tėv. Žib.", balandžio b. 10 d. laidoje St. Gr. straipsnioką, pamaniau, nežmoniškai puolama ir prikišau trigrašį savo keliomis eilutėmis, patalpintomis „N. L." balandžio mėn. 24 d. laidoje antrašte: „Ar teisinga taip rašyti?" Pasirodo, vietoje nusiraminimo, mielas St. Gr., dar labjau įniršo, ir „Tėv. Ž." gegužės mėn. 1 d. laidoje straipsnyje „Taigi, ta moralė..." tęsia puolimą, šaukdamas, kad, pagaliau, „NL" prisipažino prie Šimkaus ir Paleckio...

Pirmiausia „NL" čia nieko dėta. Mano straipsnis, o kaltinama „NL". Manau, kad nei „Tėv. Žib.", nei St. Gr. nesiima atsakomybės už visus tuos, kurie nuėjo su bolševikais. Ne seniai vietos anglų laikraštyje skaičiau, kad Jezuitas Allghiero Tondi, 44 m. amžiaus, įšventintas į kunigus 1936 m., atsisakė nuo Katalikų Bažnyčios ir tapo komnistu. Kas čia kaltas? Manau, kad St. Gr. žino, jog Kauno ir Telšių vyskupijų valdytojas važinėja po komunistinius taikos kongresus ir agituoja prieš „Amerikos kapitalistinius agresorius". Kieno čia kaltė? Kas kaltas, kai tuo metu, kai tūkstančiai geriausių mūsų tautiečių kankinosi „komunistinio rojaus" koncentracijos stovyklose, Kanados Rymo Katalikų ir kitų tikybų arkivyskupai buvo globėjais komunistinio susirinkimo Toronte (Politikos Post-Morau. „N. L.", 1952. IV. 24)? Kas nežino kanadiečio Dr. Endicott, esamo ar buvusio kunigo, kuris trankosi po komunistinius kraštus, neva kovodamas už taiką ir skelbdamas, kad amerikiečiai veda bakteriologinį karą Korejoje? Pagaliau, į tą eilę galima įjungti anglų bažnyčios dvasiškį Johnson, garsųjį vokiečių pamokslininką Niemeller. Tai tik stambios žuvys, o kiek jų, menkesinių, yra Jungtinėse Amerikos Valstybėse.

Manau, kad St. Gr. nekaltins Popiežiaus ir kitų bažnyčios galvų, kad Pondi ir kiti perėjo į komunistų eiles. Gal tas Pondi, dar prieš stodamas į kunigų seminariją, buvo jau komunistas, o gal jis yra komunistų agentas ir tuo būdu norėjo sukompromituoti Katalikų bažnyčią?

Bendrai, daromi šia prasme priekaištai „NL" ir jos redaktoriui yra blogos valios pareiškimas.

Grįžtant prie Šimkaus, aš negalėčiau pasakyti, kad jis buvo komunistas anksčiau, t. y. prieš Lietuvos okupaciją. Jei jis toks buvo, tai jo veikla buvo labai konspiruota ir niekam jokių įtarimų nesukeldavo. Tenka apgailestauti, bet yra faktas, kad tuo kritiškuoju momentu Lietuvos mąstančioji visuomenė buvo įvykių priblokšta ir susiorientavo tik tuomet, kai jos kaklą pradėjo veržti raudonoji virvė. Dabar jau kiekvienam aišku, kad Merkio vyriausybė turėjo pasitraukti į užsienį. Kai Kauno gatvėmis pradėjo švaistytis tam tikras elementas ir lietuvio ausį rėžiančiu spiegimu šaukti „mes išgelbėsim Lėtuvą", tai tragišką padėtį mėgino lengvinti toki patriotai, kaip Krėvė-Mickevičius, Galvanauskas, Raštikis ir kt. Mes visi gerai žinome, kad bent kiek sąmoningesni lietuviai buvo apimti desperacijos. O tuo tarpu laikraščiai, neišskiriant ir „XX amžiaus", palaidojo birbynę už „Nepriklausomą Lietuvą socialistinę, pagal turinį ir tautinę pagal formą. Trumpai kalbant, Lietuvių Tauta buvo užklupta iš pasalų, todėl tiek daug visokių neleisitnų dalykų įvyko. Ar ne didžiausias skandalas, kad Valstybės Saugumo Departamentas nedasiprotėjo sunaikinti turimus organizacijų sąrašus, kuriuos bolševikai panaudojo trėmimas paruoštii Ir dar daugiau. Ir dar daugiau. To Departamento direktorius pasiliko savo vietoje bene daugiau kaip pusmetį. Vėliau, jau tremtyje, tam tikri asmenys darė jam priekaištų, būk jis esąs sovietų šnipas. Žinoma, tai absurdas. Ligi tokio laipsnio net, taip vadinami, visuomenės veikėjai nesusivokė susidariusioje padėtyje. Gal akivaizdžiausis to įrodymas — kun. M. Krupavičiaus memorandumas Lietuvos komunistų centro komitetui. Galėčiau patiekti ir daugiau tokių faktų ir su pavardėmis, bet dabar dar ne laikas ir nevieta.

Taigi, suvedant visa krūvon, „Nepr. Liet." Šimkaus ir Paleckio reikale yra kalta tiek, kiek „Tėv. Žib." kalti dėl jezuito Tondi ir kitų suminėtų dvasiškių veikios.

K. D.

NESUSIPRATIMAS AR BLOGA VALIA?

Kovo 27 d. „T. Žib." paskelbė, kad E. Čiuplinskas gavo Toronto unviersitete inžinieriaus mechaniko diplomą kartu su apie 100 kitų absolventų. Vardan teisybės tenka pastebėti, kad kovo pabaigoje baigiamieji egzaminai Inžinerijos fakultete Toronto universitete iš vivo dar nebuvo prasidėję. O egzaminų rezultatai dar ir šiandien nėra psakelbti, nes tie egzaminai dar nepasibaigė ir niekam jokių diplomų nebuvo išdota.

N. N.

KNYGA APIE TRIJŲ ŽVEJŲ PABĖGIMĄ,

kurią yra parašęs p. Grišmanauskas, vienas iš trijų pabėgusių iš Lietuvos laivu, **„TOLIMIEJI KVADRATAI"**, netrukus bus gauta Kanadoje. Ją iš anksto galima užsisakyti „Nepriklausomos Lietuvos" redakcijoje. Kas ją iš anksto užsisakys, gaus tuojau, pirmieji, kai tiktai ji išeis iš spaudos. Jos kaina 2 doleriai su persiuntimu. Užsisakyti. 7722 George St., Ville Lasalle, Montreal, P. Q.

Pažinkime Kanadą

AR KANADA IŠSIPLĖS IKI KARIBIJOS?

(Canadian Scene) Kanadiečiai labai susidomėjo ateities perspektyvomis, kurios rodo, kad vakarinė Britų Indija (British West Indies) norėtų pasidaryti Kanados vienuolikta provincija.

Paskutiniame kare Kanada susidomėjo tomis pusiau tropiškomis salomis su savo turtinga ir spalvota istorija, dideliais natūraliniais turtais ir idiliškų klimatu. Karo pradžioje buvo nusiųsta Kanados kariuomenė apsaugoti tą kraštą nuo netikėtų priešo išlaipinimų. Po karo prekyba tarp dviejų šalių pagyvėjo ir del Jungt. Amerikos Valstybių finansinių suvaržymų daug kas iš kanadiečių važiavo vieton į Floridą į tas salas praleisti savo žiemos atostogų.

Keliavimas tarp Kanados ir Britų Indijos nepaprastai padidėjo, ir Kanados lėktuvai skrenda reguliariai į šitą sritį. Pavyzdžiui, žiemos metu Toronto arba Montrealio gyventojas, gali būti iš ryto savo namuose, o tą pačią dieną vakare jis jau gali išsitiesti koralų pliaže. Jamaika ir Bohamas yra ištikrųjų arčiau prie Toronto ir Montrealio negu Vancouver ir Victorija, Britų Kolumbijoje.

Kanados parlamente šitą klausimą labjausiai gina senatorius A. Neil McLean iš New Brunswick.

Senatorius McLean neturi jokių iliuzijų, kas tai liečia sunkumus, kurie atsirastų Kanados ir Karibijos politinėse jungtuvėse. Jo įrodinėjimas yra tame, jei būtų atsiektas ekonominis susitarimas, tai sektų savaime politinė federacija.

Daug kas West Indijoje nepatenkintas kolonijos statusu ne dėlto, kad jie jaustų kokį nors politinį spaudimą, bet tik dėl to, kad jie priklauso sterlingų sričiai ir kad jų ekonominis gyvenimas yra labai glaudžiai surištas su Britanijos, kas jiems atnešė kai kurių ekonominių sunkumų. Be to, Britanijos griežtumas užkirto kelią salų išsivystymui ir dėlto jos yra nuo savo naujo Pasaulio kaimynų atsilikusios.

Kanada pardavė 1939 metais West Indijai maždaug už 15. 000.000 dol. ir pirko iš jų už 74.000.000 dol. vertės prekių. Dėl to West Indija įvertina Kanados prekybos reikšmę. Šita prekyba klestėtų daug daugiau, jeigu nebūtų dabartinio Britanijos pirkimų suvaržymo dolerių srityse. West Indijos pirkimai Kanadoje turėjo dėlto būti stabdomi jau nuo 1947 metų .

Maždaug nuo to laiko prasidėjo stiprus judėjimas įsigyti dominijos statusą. Karibijos kolonijos stengiasi suartinti savo ekonominį gyvenimą įvesdami muitų sąjungą, kad jų tarpe būtų atsiekta politinė federacija.

Ar čia susikurs nauja dominija ar jos pasidarys Kanados vienuolikta provincija, žinoma, priklausys nuo jų pačių. Kanada galėtų parodyti tam tikrų pusiau oficialių palankumų pastatymam projektui, bet ji negali padaryti pradedančių žygių, kas atrodytų kaip koks nors prijungimas.

Situacija yra gal šiek tiek panaši, kada prieš keletą metų Newfoundland, Britanijos seniausia kolonija, pradėjo rodyti susidomėjimą įsidaryti Kanados dešimta provincija.

Situacija dabar yra daug daugiau komplikuota negu tai buvo Newfoundland. West Indija užima labai didelę sritį ir jų neturi bendro atstovo, kuris už juos kalbėtų, nei politinės organizacijos. Kai kurios svarbesnės salos, kaip Jamaika, Grenada, Trinidad ir Barbados, labai simpatizuoja federacijai su šituo kraštu. Daug iš oficialių atstovų yra tikrai palankūs tam planui. Bahamas'o politiniai vadai (Bahamas priklauso geografiškai prie West Indies, bet sudaro atskirą koloniją) tai pogi šituo planu susidomėjo.

Didžiausia problema yra tame, kad Britų Vakarinė Indija nesudaro vieningos grupės ir jų politinis išsilavinimas labai skiriasi atskirose srityse. Kai kurios, kaip Jamaika, yra labai nacionalistiškai nusiteikusios, šituo atveju tai reiškia anti - kolonijiškai, ne būtinai priešingai federacijai su Kanada. Kitos vėl, kaip Leeward Island, labai mažai pareiškė savo interesą, ar tai būtų į vieną ar kitą pusę. British Guiana, kuri yra Pietų Amerikos kontinente, aiškiai pasisakė prieš federaciją su Kanada.

Iš kanadiečių pusės irgi yra komplikacijų. Brtių West Indijos gyventojų skaičius siekia per du milionus, kas atatiktų tam skaičiui, kuris yra tose trijose Prerijos provincijose, t. y. Manitoba, Saskatchewan ir Alberta. Mūsų parlamentarinėje sistemoje tas gyventojų skaičius pakeistų dabartinę Kanados politinę pusiausvyrą.

Šitie ir dar daug kitų problemų turėtų būti rūpestingai apsvarstomos, kol mes rimtai galėtumėm galvoti apie Kanadą, kuri išsitiestų nuo poliarinių sričių iki pusiau tropinių.

JUOKDARIAI...

Sovietiški ponai ir mužikai.

„Liaudies Balsas" su pasigėrėjimu skelbia „Laišką iš Lietuvos", kuriame, be ko kita, rašoma: „Dabar turiu pasakyti, kad brolis mokosi tarybinėje mokykloje ant kolūkio pirmininko. Mokslas tęsis vienus metus. O po to, gaus aukštą vietą".

Šis naivaus žmogelio pasipasakojimas daug ką atidengia. Visų pirma, kad kolūkio žmonės neturi teisės rinktis net to kolūkio pirmininko, nes jis pirma turi išeiti kursus, o po to paskiriamas to kolūkio pirmininku. Tai tokia „liaudies demokratija". Maža to. Tas naivus žmogelis, okupantų pritrenktas, kalba apie aukštą vietą. Vadinasi: yra aukštos vietos, į kurias komunistų partija skiria žmones, ir yra žemos vietos, kuriose turi pasilikti žmonių masės. Vadinasi: yra sovietiniai ponai ir yra sovietiniai mužikai.

Ką kažin į tai pasakys Yla, Bimba, Prūseika ir kiti komdraugai?

Komunistiškai sveikas protas.

„Liaudies Balsas" rašo: „Sveikas protas sako, kad nieko nepaprasto nėra". Jeigu taip, tai kam komunistai pučia savo draugams dulkes į akis, kad Sovietuose rojus, kad Stalinas pakeite gamtą, kad ten viskas nepaprasta? — jeigu sveikas protas, sako, kad nieko nepaprasta nėra?

Vietoje 70 bus 100 procentų.

„Laisvė" rašo, kad Kinijoje ligšiol buvę 70 procentų kumečių. Tai yra negerai. Galima buvo susitvarkyti taip, kad kumečių visai galėjo nebūti. Taip dabar daro Italija, taip padarys ir kiti demokratiniai kraštai, kuriuose toks reikalas kils.

Bet... sovietai iš laisvų ūkininkų daro kumečius, kolchozų bernus, kuriuos valdo komunistų partijos paskirti akamonai — komisarai. Taigi, jei gu ligšiol Kinijoje buvo 70 procentų kumečių, tai dabar komunistai padarys visą 100 procentų kumečių. Nes ką gi reiškia toks darbininkas, kuris neturi jokio balso, kuriam ir pirmininką, faktinai — komisarą, — paskiria partija?

Dar vienas klausimas Bimbai?

Ar būtų gražu ir teisinga, kad Peronas, susitaręs su Franku, šiam parduotų dalį Portugalijos?

O Stalinas, susitaręs su Hitleriu už 7.500.000 dolerių nupirko Lietuvos Vištyčio sritį, kurią Stalinas su Hitleriu pavadino „Suvalkų tripampiu". Kaip ta prekyba svetimomis žemėmis aiškinama pačių komunistų? Ir kokie tokiai prekybai taikomi terminai?

Mandrapypkis.

Artėjanti kova amžiams nulems mūsų tautos likimą

Pasikalbėjimas su Lietuvių Rezistencinės Santarvės vcie-pirmi ninku J. Vėbra.
Vyt. Gedrimas

Įnesti daugiau aiškumo į tarpusavio santykius dėdamas šis p. Vyt. Gedrimo iniciatyva padarytas pasikalbėjimas su p. Vebra. Red.

Dipl. inž. dr. J. Vėbra yra kūrėjas - savanoris, pasižymėjęs nepriklausomybės kovų dalyvis; Prancūzijoj, tolūzoj, baigęs universitetą ir gavęs licencijaus, inžinieriaus ir chem. daktaro laipsnius; Kauno Tyrimų Laboratorijos kūrėjas, iš kurios vėliau išaugo V. D. Uto technologijos fakultetas; aktyviai pasireiškęs pogrindžio judėjime; nacių buvo suimtas ir kalinamas įvairiuose kalėjimuose; išsilaisvinęs, ilgesnį laiką gyveno Paryžiuje, o dabar dirba Winchesterio ginklų dirbtuvėse tyrinėtojo pareigose.

Ir šiuo metu aktyviai reiškiasi mūsų visuomeniniame gyvenime, todėl Jūsų bendradarbis kreipėsi į J. Vėbrą, prašydamas pasisakyti aktaliais, mūsų gyvenimą, liečiančiais klausimais.

— Kas yra Lietuvių Rezistencinė Santarvė? Kada ir kaip ji atsirado?

— LRS visiškai tiksliai apibūdina jos pavadinimas: tai sąjūdis lietuvių rezistentų, kuriuos jungia bendras lietuvių tautos išlaisvinimo reikalas, dėl kurio jie kovojo, kovoja ir kovos su kiekvienu pavergėju. Šis sąjūdis de facto atsirado 1940 m., kai raudonieji įsibroveliai pažeidė mūsų valstybės suverenumą ir atėmė tautai laisvę. Nuo 1940 m. vasaros jis reiškėsi įvairiomis formomis ir pavadinimais. Glaudesni organizaciniai ryšiai susidarė ir LRS vardas atsirado 1950 m. rugsėjo mėnesį.

— Ar LRS testato sau išimtinai rezistencinius uždavinius, ar ji turi ir politinių tikslų?

— LRS rezistencinis charakteris yra užakcentuotas dėl to, kad ši idėja yra pagrindinis mūsų veiklos akstinas. LRS pirmoj eilėj siekia lietuvių tautos išlaisvinimo, smulkiau neplanuodamas išlaisvintos Lietuvos valstybinės struktūros, tuo tarpu nejieškodama mūsų tautai tinkamiausių gyvenimo formų: visa tai priklausys nuo daugelio ateities faktorių, kol kas dar neįžnomų. Be to, šiuos klausimusnuspręs išsilaisvinusi tauta, o ne išeivija. Tačiau jau pati rezistencinė veikla, siekiant nepriklausomos Lietuvos Valstybės atstatymo, yra politinis žygis, todėl kiekviena rezistencinė organizacija yra kartu ir politinė. Jei Tamsta turi galvoj vidaus politiką, mūsų išeivijos tarpgrupinius santykius, tai ir šiuo atžvilgiu LRS negali išvengti politikos. Turėdama tikslą suburti visas pozityvines jėgas kovai dėl Lietuvos išlaisvinimo, LRS negali nesidomėti tarpsroviniais išeivijos santykiais, šių santykių konsolidacija, nuo kurios priklauso rezistencinio bendradarbiavimo galimybės.

— Kai kas LRS laiko antidemokratiška organizacija; kokia Jūsų nuomonė dėl tų užmetimų?

— Šiais laikais demokratų esama labai įvairių. Vieni jų šlovina Franko demokratiją, kiti Tito, dar kiti Stalino — „pačią demokratiškiausią pasaulyje...“ Šia prasme LRS ištikrųjų yra antidemokratiška. Gal dėl to ji, vos gimusi, „aukštųjų veiksnių“ buvo pasmerkta, o dabar garsiai apšaukiama vadistine, fašistine, bolševistine.

Savo etikos pagrindiniais principais L. Rezistencine S. laiko asmenybės gerbimą, žmogaus meilę ir besąlyginę visokeriopą tolorancija. Ar tai demokratiška ar ne, tesprendžia patys skaitytojai. Be šių principų LRS nebūtų galėjusi pas save sutelkti įvairių pasaulėžiūrų, religijų ir politinių įsitikinimų žmones, kurie tėvynės meilės vedami, suranda darnią bendrą kalbą, tautos laisvinimo darbe. Atsakinėti į tos rūšies užmetimus nematyčiau prasmės: jų autoriai kurti ir neregiai, bet kurios etikos atžvilgiu, nekalbant jau apie vakarietiškai demokratiškąją. Į jų sąžines nepaveiksi. Gaila, kad tokių yra, bet mūsų nepriklausomo gyvenimo kelias buvo pertrumpas, kad visi būtume galėję pasidaryti kultūringais.

— Ar LRS mano išeiti į visuomeninį gyvenimą, ar jos veikla daugiau reikšis rezistenciniu būdu?

— Rezistencija yra ne kelių asmenų, o visos tautos reikalas. Tad savaime aišku, kad LRS sieks bendradarbiavimo su visa lietuviška bendruomene, kuri savo veiklą grindžia lietuvių tautos laisvės ir nepriklausomybės principu. Susidariusi iš aktyvesniųjų mūsų bendruomenės narių, LRS, aišku, interesuosis visais lietuvių bendruomenės jautriais klausimais ir aktyviai dalyvaus jų sprendime.

— Kokia Jūsų nuomonė apie mūsų laisvinimo organus?

— Lietuvių tautos laisvinimo veiksnių teigiamos ir neigiamos pusės daugeliu atvejų buvo keliamos spaudoje ir visiems gerai žinomos. Apie svarbiausįjį laisvinimo veiksnį — kovojančią tautą ir partizanus Tėvynėje — čia nekalbėsime. Ten reiškiasi karžygiškumas, kuris prilygsta Europą stebinusiems mūsų protėvių žygiams. Šiapus geležinės uždangos svarbiausias mūsų tautos laisvinimo šiandieninis veiksnys, be abejo, yra Lietuvos diplomatiniai atstovai, paskirti dar nepriklausomybės laikais ir daugelio didžiųjų valstybių tebepripažįstami. Aš tikiu, kad už savo sugebėjimus ir pasišventimą jie tikrai verti mūsų visų pagarbos ir paramos, kurios, deja, nevisada ir ne iš visų mūsų išeivijos grupių susilaukia. To liau eitų skaitlinga tremtyje esančių Lietuvos karių sąjunga, rezistenciniai sąjūdžiai ir visuomeninės organizacijos, pirmoj eilėj VLIKas.

VLIKo istoriją skaitytojai žino. Taip pat, be abejo žino, kad jame vyrauja viena grupė, kurios negali atsverti visos kitos net ir vienbalsiai tarpu savęs sutardamos, reiškia negali padarytį net ir tokių sprendimų, del kurių svarbos ir tikslingmo lietuvių tautai negali būti abejonių (abejotinais klausimais tų įvairialyčių partijų atstovai niekad negalėtų vienbalsiai sutarti). Savo partijos interesų statymas aukščiau bendrųjų Lietuvos interesų, bendradarbiavimo su diplomatais vengimas, Mažosios Lietuvos iš lietuviškojo gyvenimo iš skyrimas, karinių ir rezistencinių sąjūdžių ignoravimas ir eilė kitų, šiandien viešai dar nedsikutuotinų faktų, vaizdžiai parodo VLIKo, (bent jame vyraujančios grupes) nepakankamą susirūpinimą lietuvių tautos laisvinimo akcija, apgailėtiną egoizmą ir nesveiką užsispyrimą.

Smulkesnis apibūdinimas kitų vsiomuenišku organizacijų čia užimtų perdaug vietos. Daugelis jų vertintinos teigiamai ir, reikia tiketis, atėjus momentui pasireikš stipriau.

— Kas reikalniga daryti, kad apjungus visas pozityvias jėgas Lietuvos laisvinimo darbe?

— Apjungimas turėtų būti vykdomas kuo plačiausiu pagrindu ir išeiti iš neabejotinai geros valios iniciatyvos. Netikėčiau dabartinės sudėties VLIKo iniciatyvos sėkmingumu, nes dabartinis VLIKas šio apjungimo aiškiai vengia ir jo šiuo reikalu daromi žygiai nebūtų nuoširdūs. Kaip ikišiol, taip ir toliau, tarpgrupinės arit metikos suparalyzuoto VLIKo veikla greičiausia pasiliks priešinga jo skambioms kalboms. Jei visuomenės viešosios opinijos spaudžiamas VLIKas šiuo metu, sakysime ir patvirtintų savo laiku padarytą susitarimą su diplomatais, vargu kas bepatikėtų tokio patvirtinimo ir iš jo išplaukiančio bendradarbiavimo nuoširdumu. Kiekvienos apjungimo formos atveju VLIKo „pusiausvyros“ šalininkai jieškos būdu tai „pusiau svyrai“ išlaikyti, paversdami niekais visas apjungimo pastangas.

— Spaudoje rašoma, kad mūsų suderinta veikla domisi ir pašalinės jėgos. Gal galėtumėte apie tai plačiau paaiškinti?

— LRS pareiškime visuomenei bvo pabrėžta, kad lietuvių tauta, kovodama tėvynėje dėl savo laisvės, dalyvauja žmonijos kovoje prieš vergiją ir yra tos kovos priekinėse linijose. Ši kova diena iš dienos įgaunavis ryškesnicharakterį ir aiškiai matyti, kad greit nebeliks nuo jos nuošaliai stovinčiųjų. Mobilizojant šioms milžiniškos apimties grumtynems jegas, kiekvienas veiksnys yra svarbus ir vertinamas pagal jo stiprumą, vieningumą ir kovingumą. Natūralu tad, kad ir mūsų — stovinčių šios kovos avangarde — suderinta veikla vis labjau ir labjau domisi. Reikia džiaugtis, kad šioje kovoje nesame vieni. Santykiai su bendros kovos dalyviais turi būti, žinoma, suderinti, centralizuoti, vykdomi per mūsų diplomatinę tarnybą, o savaime suprantama, kad santykių aiškumas ir gerumas labai daug priklauso nuo mūsų tarpusavio vieningumo, nuo aiškaus derinančio centro, kurimo tauta pasitiki ir jį remia. Nesusiklausantį tauta niekam neįdomi, nes nežinoma tokiu atveju, su kuo tartis ir neturima garantijos, kad susitarimas bus vykdomas. Nuo mūsų pačių priklausys mūsų padaryto įnašo įvertinimas. Būtų labai pragaištinga, jei mes savo partinių interesų sąskaiton sunaikintume Tėvynėje pasilikusiųjų brolių sudedamas aukas, amžiams užsitraukdami taip žiauriai kentėjusios tautos pasmerkimą.

— Kokie artimesni LRS uždaviniai?

— Nolatinėj baimėj, nesibaigiančiuose pavojuose ir kančiose merdėjančių Tėvynėje pasilikusiųjų mūsų brolių į mus sudedamos viltys begaliniai mus įpareigoja. Niekad negales būti mums dovanota, kad ir mažiausia neišnaudota proga Tėvynes kačias mažinant ar sudėtas aukas įprasminant. Artimiausioj ateity LRS uždaviniai pasilieka tie patys, kurie buvo ir artimiausioj praeity: visokeriopa įmanoma pagalba kovojančiam kraštui, rėmimas mūsų diplomatinės tarnybos pastangų, konsolidacija išeivijos, vis tai sritys, kurioms niekad nebus perdaug talkininkų. Tik nuoširdžiai atsiliepkime į Tėvynės pagalbos šauksmą, sukeldami visas įmanomas jėgas artėjančiai žūtbūtiniai kovai, kuri amžiams nulems mūsų tautos likimą.

Iš visur ir apie viską

— Švedijos profesorius ir parlamento narys Sten Wahlund gavo Indijos vyriausybės kvietimą atvykti į Indiją su paskaitomis apie gimimų kontrolę (žmonių prieauglio sumažinimą).

Prieš kurį laiką prof. Wahlund šią temą gvildeno Jungtinėse Tautose ir padarė išvadą, kad pasaulinė grėsia neišvengiamas badas, jei žmonės, ypač Azijos tautos, taip daugins is, kaip dabar. Žmonių skaičius didėja, nes JT (svarbiausia Amerikos) pastangomis buvo žymiai sumažintas vaikų mirtingumas Indijoj ir kitur, tuo tarpu, kai gimimų skaičius lieka tas pats, jei ne didesnis.

— Agr. A. Šantaras, kuris dirba pieno apdirbimo fabriko „La Martona“ laboratorijoje, nuo kovo 1 d. pakeltas tos Bendrovės centrinio fabriko, Buenos Aires, laboratorijos viršininku ir visų „La Martonos“ fabrikų inspektorium.

— Antanas Matukas su šeima iš Avellanedos išsikėlė į pastatytus nuosavus namus Guillon miestelyje, netoli Monte Grande. Matukai yra tremtiniai, tik prieš ketverius metus atvažiavę Argentinon.

— Pijus Sruoginis iš La Rioja, Argentinoj, miesto, yra rašomųjų, skaičiuojamųjų ir k. mašinėlių mechanikas ir La Rioj turi savo dirbtuvę ir taip pat valdišką darbą.

— Karolis Misiūnas, žinomas visuomenininkas, pabaigė statyti savo namą Avellanedoje, Argentinoje.

— L. Spiečiaus, Ville Lugano, baldų dirbtuve smarkiai nukentėjo nuo gaisro. Sudegė daug medžiagos ir apdegintos mašinos. Padaryta nuostolių už keliasdešimt tūkstančių pesų. Turtas nebuvo apdraustas.

— Šveicarijoje mirė buvęs Anglijos finansų ministras Stafford Cripps.

— Prof. Frank Barnett pataria Amerikos vyriausybei įsteigti „laisvės legioną“ iš 10 pulkų, į kurį būtų priimami pabėgę raudonarmiečiai ir paverg tųjų kraštų kovotojai.

— Bolivijai revoliucija brangiai atsiėjo. Daugiau kaip 5000 žmonių lavonų vežami sunkvežimiais iš sostinės į La Paz kapines.

Bolivija passikelbė nepriklausoma 1823 metais, bet nuo to laiko turejo 108 revoliucijas ir perleido 73 prezidentus. Villaroel prieš kelis metus buvo papraščiausiai pakartas...

Anot Estenssoro, būsimojo prezidento, išbuvusio tremtyje 6 metus, revoliucija buvo daroma krašto išlaisvinimui iš po 7 seimų diktatūros ir Aashingtono įtakos.

Argentinos diktatorius Peron, kuris nelabai gerai sugyvena su Washingtonu, „parėmė“ sukilėlius.

J. Kardelis.

Amerikoje besilankant

KELI ĮŽANGOS ŽODŽIAI.

Viena patarlė sako: „Pamatyti Veneciją ir mirti“. Taip teigiama buvo esą dėl jos grožio. Aš mačiau Veneciją, buvau įkopęs net į Vezuvijaus viršūnę, bet ligšiol dar nemiriau. Nei nuo jos nepaprasto grožio. Savo akimis esu matęs daug gražesnių žemės vietų, negu Venecija, nors ir su ne visur randamu ugniakalniu. Jau daug teisingiau suminėta patarlė taikyti būtų Amerikai. Bent mano atžvilgiu...

Atvirai sakant, Ameriką aš norėjau pamatyti. Ir tikriausiai ją būčiau pamatęs daug anksčiau, negu dabar ir ne dešimtį dienų, kaip dabar kad turėjau pasitenkinti, bet tiek, kiek būčiau norėjęs. Žinoma, jeigu ligšiol būtų buvusi laisva ir nepriklausoma Lietuva.

Ameriką norėjau pamatyti dėl daugelio priežasčių. Visų pirma, kad šis kraštas, supratamas kaip Jungtinės Amerikos Valstybės, man yra žinomas nuo mažų mano dienų, kai težinojau tik savo kaimą ir... Ameriką, dar laiku carinės okupacijos, iš kurios lietuviai bėgte bėgo, jieškodami laisvės ir žmoniškesnių gyvenimo sąlygų (atvirai sakant — nuo gero žmonės nebėga). Vos pradėjus veikti sąmonei, jau mažam vaikui įsikalė į galvą žodis: **AMERIKA.** Į Ameriką, man dar mažam esant, išvažiavo trys dėdės su dėdienėmis ir vaikais, kurių bent keli gyvena Čikagoje. Man esant paauglių, iš mažo mano tėviškės kaimo, turėjusio vos 10 ūkių, išvyko apie 10 kaimynų — Kardelių, Paukščių, Mikštų, Umbrasų, Kavaliauskų, Dubakų. Vieni jų vyko kai aš dar mažas buvau (prieš 55 metus), buvo sugrįžę „amerikanais“ ir apie juos buvo kuriamos legendos, drauge kuriant legendas ir apie **AMERIKĄ,** apie nepaprastą šalį, begalinių turtų, kurios pinigai dvigubai brangesni už carinius... Apie nepaprastą gerbūvį, kurio akivaizdžiais įrodymais buvo blizgantieji kaliošai, suprosyti „siūtai“, suprosyti marškiniai ir sugrįžtančiųjų stori liemens. Taigi, mūsų žmonės į Ameriką važiuodavo visų pirma nuo politinių persekiojimų ir antra — kaip „į aukso šalį“, — ne dėl to, kad pamatytų Ameriką ir mirtų. Visi jie norėjo gyventi, geriau gyventi.

Reikia pastebėti, kad jau tais laikais, prieš 55 metus, Lietuvoje buvo žinoma, jog Amerikoje reikia **sunkiai dirbti,** bet kadangi pinigai dubliavosi, tai vykusieji dėl uždarbių, paprastai po kiek laiko grįždavo uždirbę dolerių, nusipirkdavo didesnį ūkį ir amerikoniškos laimės nesigailėdavo, nors ją dažnai piešdavo rausvomis spalvomis. Ši, medžiaginė, darbinė, Amerikos pusė dabar, pačiam atsidūrus beveik tokiose pačiose sąlygose, labai nedomino. Man Amerika įdomi jau ir kitais atžvilgiais.

Bronys Raila Ameriką pavadino „persirpusio kapitalizmo šalimi“. Šiais laikais tai yra labai įdomus klausimas, nes kapitalizmas veda žūtbūtinę kovą už savo egzistenciją. Man atrodo, kad ligšioline forma jis neatsilaikys. Bet jis evoliucionuoja, o aš esu evoliucijos vertintojas, nes niekas taip logiškai ir taip natūraliai nekeičia gyvenimo formų, kaip evoliucijos raida. Iš šios pusės Amerikos demokratijos pastangos-, mano stebėjimo duomenimis imant, sakysime, tiktai Roosevelto ir Trumano referminės pastangas, yra ne be vaisių ir nebe gerų. Aš tiktai bijau, kad Amerikos socialinė evoliucija suspėtų eiti drauge su gyvenimo reikalavimais, kad tuo būdu aplenktų revoliuciją, kuri visuomet daug sugriauna ir atneša neprasmingų nuostolių.

Žymusis, buvęs Metropolitan operos New Yorke dirigentas, E. Cooper, man pasakė: „Amerikos žmonės neturi laiko domėtis opera“. Esą jie sunkiai dirba, laisvalaikius turi paaukoti poilsiui arba fiziniui mankštai, kuri atgaivintų vienašališkai išvarginamą kūną. Gal tame ir yra tiesos. Bet, gali būti, kad amerikonai, pernelyg skubėdami, nepastebi „kitos medalio pusės“. Štai faktai: Mintrealin, gegužės pabaigoje atvyksta New Yorko Metropolitan opera. Bet pirmomis dienomis, kai tiktai kasa buvo atidaryta, visi bilietai jau išpirkti. Sugrįžęs iš Amerikos, balandžio 29 dieną, jau negavau nė vieno bilieto į „Traviatą“, kurioje dalyvauja mūsų tautietis Brazis, mano ir lietuviškosios Violetos taip norimas pamatyti...

Šių ir kitų dalykų, žinoma, per 10 dienų Amerikoje neištirsi, bet savo akimis pamatyti ir pačiam susidaryti bent išorinį vaizdą, yra labai svarbu. Lyg tas „netikintis Tamošius“, aš vis dėlto nerėjau ir dar noriu plačiau, giliau, pilniau pažinti Ameriką.

Iš jaunystės su įteigta Amerikos mintimi, transatlantiniam lėktuvui nusileidus Goos Bay, Kanados šiaurėj, tuojau skverbėsi mintis: — Štai Amerikos žemė, — ir minties sparnai plasnojo virš šio, lyg dvi susijungusios širdys, kontinento, įsivaizduodami be galo įvairų šį kraštą.

PIRMIEJI AMERIKOS ĮSPŪDŽIAI.

Iš Kanados asmeniui, neturinčiam pilietybės (Kanados piliečiai į JAV vyksta be vizų), nelengva patekti į Ameriką. Konsulate spūstis. Pirmąkart vykstančiam, ypač dipukui, ypatingi sunkumai, nes konsulatas turi pasitikrinti tremtyje, o tas užima apie 4—6 mėnesius. Ir gaunant vizą, konsulas dar paklausia: ar nesirengi šiemet vykti antrą kartą? Taigi, kaip Dantės „Dieviškoje komedijoje“: „Visi, kurie įeinate...“ atsiminkite, kad kitą kartą šiemet jau nepateksite. Štai kodėl viza į Ameriką yra brangi. Jeigu norite, tai yra patys pirmieji Amerikos įspūdžiai.

Amerikon esu vykęs ir CNR (tautinė geležinkelių linija) ir CPR (Pacifiko privačioji), bet abi jos yra lygios vertės ir to paćio brangumo. Man CNR geriau patiko, nes traukinys eina įdomesnėmis vietomis — per ežerus, žemumas, skrodžia upės pakrentes ir bendrai ramesnio pobūdžio. CPR eina kalnais, pakriautėmis, uolėtomis vietomis, per stačius skardžius ir tt. Kalbu apie kelionę iš Montrealio į New Yorką ir toliau į Washingtoną. Abiejų geležinkelių kryptis ta pati, tik tai CNR eina dešiniuoju Hudsono upės krantu, CPR eina kairiuoju.

Kelhavus per daugelio valstybių sienas, ydomu palyginti jų peržengimo sąlygas. Pav., vokiečiai prie sienos dažnai reikalaudavo keleivius išlipti iš vagonų, eiti į muitinę ir ten muitininkai tikrindavo bagažą, piniginę ir tt. Tokia procedūra nemaloni. Lenkijos muitinėse tikrinimas vykdavo vienukėse. Fašistinėje Italijoje muitininkai ir politinės policijos agentai ateidavo į vagoną ir keleivius kresdavo vieni po kitų, iškeldavo net pasėstus, apžiūrėdavo pasuolius, net dulkės rūkdavo... Anglijos muitinės pritaikytos uostams ir aerouostams, tenka eiti „per šerengą“. Į Sovietinę Rusiją kitaip neįžengsi, kaip per pedes apostolorum, nes būtinai reikia persėsti į sovietinį vagoną, kuris eina platesniais bėgiais. Lietuvoje muitinės tikrinimas vykdavo vaginuose. Gal tai buvo pasisavinta iš Amerikos? Nes ir Amerikos tikrinimas vyksta vagone. Ir išvykstant ir atvykstant, tikrino tiktai vienas JAV valdininkas. Kanados tikrinimas daug didesnis, ypač grįžtant iš JAV. Bet pinigų niekas netikrina, nes valiutų judėjimas yra laisvas, o daiktų — yra leisti tam tikri maksimumai, kuriuos be muitų galį įsivežti ir tose ribose jokių kliuvinių nesudaroma. Pav., galį laisvai atsivežti iš JAV kardoną cigarečių, kurių kaina ten pusinė ir tt. Žodžiu, muitininkai ir vizų tikrintojai nesudaro jokio sunkumo ir ta procedura, kuri bendrai imant, nėra maloni, JAV—Kanados sieną peržengiant, yra paprasta ir mažiausiai nemaloni.

KELIONĖ TRAUKINIAIS.

Kanados ir JAV traukiniai visiškai vienodi, tokio pačio tipo ir tų pačių įrengimų. Visi jie turi tuos pačius patogumus ir nepatogumus. Pulmaniniai, pirmos klasės, ne kuo skiriasi nuo antros klasės. Kietų vagonų iš viso nėra.

Pakelių vaizdai labai įdomūs ir gražūs. Yra tiesiog pasakiškai gražių vaizdų. Pav., traukinys eina ilgą laigką ežeru, per kurį nusidriekęs siauras geležinkelio ruošelis. Ežeras platus, su daugybe salų, užlankų. Jis prasideda tuojau įvažiavus į Ameriką ir tęsiasi beveik iki Hudsono upės. Tai didžiulis Champlain ežeras, kurio vandenys Richelieu upe įteka į Šv. Lauryno upę ties Sorel. Kiek cia amerikoniškai įrengtų vilų, vasarnamių, uostų, maudynių, mažose vienišose salose ant vandens pakibusių namukų.

Paskui traukinys pradeda leistis Hudzono upės pakrantemis New Yorko link. Man be galo įdomu, kad į senatvę tenka lankyti tas vietas, apie kurias, kaip apie kokias nepaprastas, dar mokyklos suole esant teko skaityti iš Šerlok Holmso, Nat Pinkertono ir kitų kriminalinių romanų rašytojų, kurių nepaprasti įvykiai vis sukdavosi apie Hudsoną, jo patiltes, uostus ir tt.

Bus daugiau.

ELEKTROTECHNIKOS MOKYKLA

Canadian School of Electricity Montrealyje.

Canadian School of Electricity yra Milwaukee (U. S. A.) Inžinerijos Institutų skyrius, veikiąs nepriklausomai Kanadoj nuo 1924 metų Quebec'o provincijos nuostatų ribose. Tai yra vienintelė elektros inžinerijos mokykla, turinti sutrumpintą akademinį kursą, taikomą kanadiečiams, baigusiems High School ar turintiems tolygų išsilavinimą, taip pat toje srityje dirbusiems ar dirbantiems, norintiems pagilinti teorijos žinias.

Šioje mokykloje, be elektros, yra radijo ir televizijos, elektronų ir braižybos klasės dienomis, vakarais ir korespondencijos keliu. Elektros inžinerijos ir radijo-televizijos kursai išeinami per 6—10 mėnesių dienomis, ar per 1—2 metus vakarais. Elektronų kursas taikomas baigusiems šios mokyklos elektrą ar radijo ir televiziją ir trunka maždaug metus dienomis ar iki 2 metų vakarais.

Specialūs braižybos kursai, k. a., elektros, radijo, architektūros ir mechanikos trunka metus dienomis ir maždaug pus antrų metų vakarais. Tai priklauso nuo pačio studento, kaip gabus toje srityje ir kiek laiko skiria braižybai mokykloje ir namuose.

Mokestis už dienos kursą (35 val. savaitėje) — 11 dolerių savaitei ir už vakarinį kursą (6 val. sav.) — 5 dol. savaitei. Knygas, braižybos įrankius ir rašomąją medžiagą reikia įsigyti patiems. Braižybos popierių mokykla duoda dovanai.

Visi egzaminai atliekami tik raštu anglų (destoma kalba) ar prancūzų kalbomis. Pereinamieji ar periodiniai agzaminai turi būti išpildyti minimum 75 proc. Baigiamųjų egzaminų rezultatai yra dalomi į dvi dalis:

1) Elektrotechniko diplomui 75 proc. — 79 proc ir

2) jaunesnio inžinieriaus diplomui 80 porc. — 100 proc.

Per 21 metus ši mokykla yra išleidusi per 5000 diplomuotų elektros ir televizijos specialistų, kurie turi gerai apmokamus darbus ir užima gana atsakingas vietas Kanados pramonėj, radijo stotyse ar savuose biznyse kaip kontraktoriai ir t. t.

Kiekvienas, pasirinkęs elektrą ar radiją ir televiziją, turi pereiti paruošiamą klasę, kurioje kreipiamas dėmesys į matematiką ir pirmuosius pagrindinius elektros dėsnius. Po egzaminų (min. 75 proc.) pereinama į pasirinktos specialybės klasę, kurioje tenka susidurti su visa svarbiausia medžiaga. Čia dar kartą kartojami pirmieji dėsniai ir pradedama magnetizmu. Tada, kintamos ir nuolatinės srovės teorija, dinamos, generatoriai, motorai, jų klūtys, skaičiavimai ir konstrukcija, matavimų instrumentai, baterijos, įvairūs transformatoriai, instaliacija, telefonas, telegrafas, šviesų įrenginiai, elektrinių susisiekimo priemonių įrenginiai gelžinkeliuose ir tt. Prie to privalomas bražybos kursas ir laboratorijos darbai.

Gal būt daugeliui bus nuostabu ir neįtikima, kad per 6—10 menesius galima taip daug medžiagos išeiti. Taip, šiame kurse labai daug medžiagos ir daug reikalaujama, bet nieko kito prie pasirinktos specialybės čia nedėstoma. Nei kalbų, nei religijos, geografijos, istorijos ar kūno kultūros nėra, kaip kad buvo mūsų europinėse technikos mokyklose. Kiekvienam šią mokyklą lankančiam privalu taupyti laiką ir pietų pertrauką išnaudoti braižybai ar namų darbams. Reikia dirbti namuose kiek galint daugiau ir aiškintis mokykloje sunkesnius dalykus, kad sutrumpinus mokslo laiką ir sumažinus išlaidas.

Ypatingai dienos metu sparčiai žengiama pirmyn, todėl mokiniai perkrauti teorija, namų ir laboratorijos darbais. Be to, mokykla stengiasi perduoti naujausius laimėjimus elektros ar radio televizijos srityse. Tenka vesti užrašus, kadangi to nėra jokiose teksto knygose.

Bet gi, 6—10 mėnesių nėra ilgas laikas ir įmanoma mokytis ir dirbantiems bet kokį darbą. Didesnė dalis mokinių dirba, iš kurių keletas turi 3 keičiančias pamainas. Todėl jiems tenka dvi savaites lankyti mokyklą vakarais, o trečią — dienomis. Nežiūrint šių sunkių sąlygų, jie mokosi ir anksčiau ar vėliau baigs šią mokyklą. O kievieni darbo metai savo specialybėje atneš vis daugiau praktikos ir didesnį uždarbį. Ne vienas gilins savo žinias aukštesnėse moyklose, o gal ir universitete.

Tad, kas domisi elektros inžinerija ar radijo-televizija ar braižyba, teiraukitės „Canadian School of Electricity" 1204 Crescent st., Montreal, Que.

A. M.

VOKIETIJOJE DAR DAUG ŠELPTINŲ LIETUVIŲ.

Šiuo metu vien Vokietijoje yra šelptinų 8.440 lietuvių, kurių tarpe 523 džiovininkai, 38 proto ligoniai, 471 chroniški ligoniai, 682 seneliai, per du tūkst. vaikų ir kt. Visi jie yra bent dešimtyje sanatorijų, penkiolikoje senelių prieglaudų ir šimtas devyniasdešimtyje įvairių kitų gyvenamų vietų. Be to, dar Austrijoje yra 207 lietuviai, beveik išimtinai paliegėliai ir būtinai šelptini; Prancūzijoje — apie 1,200, Italijoje — apie 100 ir kituose kraštuose mažesni skaičiai.

Visų tų kraštų lietuviai šaukiasi amerikiečių pagalbos.

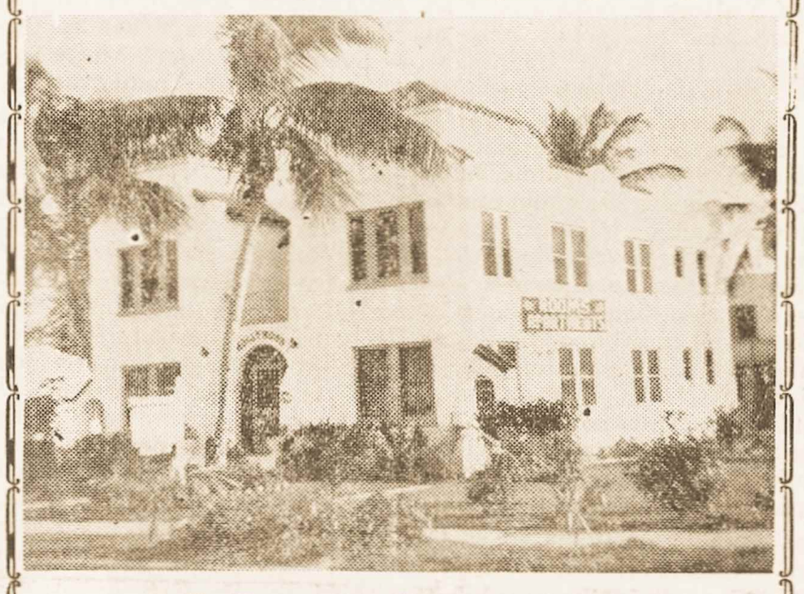

JOS. YASAUSKIS

1720-24 Buchanan Street, Hollywood, Florida.

Gražiausia ir patogiausia vieta Vakacijoms, tai palmuotame Hollywood Florid oj. Apartamentus užlaikome pirmos rūšies su visais patogumais. Kviečiu visus lietuvius atsilankyti į saulėtą Floridą, nes čia būna nuolatinė vasara. **Svečius iš geležinkelio stoties parsivežame, paskambinus telefonu 3290.**

KULTŪRINĖ KRONIKA

ŽYMESNIEJI ŠIŲ METŲ SUKAKTUVININKAI

Sausio 27 d. sueja 75 metai kai Dabikinėje, Papilės val., gimė **Jonas Jaks-Tyris,** „Darbininkų Balso", „Lietuvos Žinių" bendradarbis ir „Naujosios Gadynės ir kitų laikraščių administratorius, Finansų ministerijos departamentodirektorius,visuomeninikas ir politinis veikėjas, miręs 1938 m. Kėdainiuose.

Lapkričio 2 d. sueis 65 metai kai Raseiniuose gimė **Stasys Dirmantas,** topologijos profesorius, parašęs „Topografiją", „Topologijos kursą" ir tt.

Vasario 19 dieną sueja 75 metai kai mirė pirmojo lietuvių laikraščio „Nudavimų" redaktorius **Fridrikis Kelkis.**

Kovo 19 d. sėjo 65 metai kai mirė **Juozas Ignas Kraševskis,** Vilniaus miesto istorijos, daugelio istoriškai mitologinių apie lietuvius veikalų lenkų kalba autorius, galvinęs lietuvišką mintį ir kėlės jos praeitį.

Rugpjūčio 17 d. sueis 60 metų, kai mirė vienas didžiausių lietuvių lyrikų, nepaprasto nuoširdumo poetas kun. **Antanas Vienažindis,** kurio dainas ir dabar dar dainuoja žmonės.

Spalio 3 d. sueis 50 metų nuo mirties romanisto dr. **Vinco Pietario,** parašiusio „Algimantą", „Lapės pasaką" ir kitus kūrinius.

Lapkričio 26 dieną sueis 50 metų kai mirė vienas didžiausių Lietuvos poetų **Antanas Baranauskas,** vyskupas, parašęs nemirštamą „Anykščių šilelį" ir kitų gražių patriotinių eilėraščių, be ko kita, „Kad tu, gudai, nesulauktum, nebus taip, kaip nori. . ."

ATSIŲSTA PAMINĖTI

Kazys Viktoras Banaitis. 100 LIAUDIES DAINŲ—Lithuanian Folk Songs-Chansons Populaires Lithuaninnes — Litauisches Volkslieder. Išleido prelatas **P. M. Juras.** Tai yra didelis, 126 puslapių, gaidų albumas, kuriame įdėta 100 dainų, kurių 20 pritaikytos solo dainavimui, palydint fortepijonu, 59 mišriam chorui ir likusios — vyrų chorui. Leidinys turi lietuvių ir anglų kalba dainas, liaudies dainų harmonizavimo arba panaudojimo sąlygas, kurios aptaria liaudies varankiškesnei kompozicijai būdus, priemones ir tt. Tai labai vertingas leidinys, kurį, be abejojimų, įsigys visi lietuviškosios muzikos mylėtojai ar ją besidomį.

Tai yra kapitalinis mūsų žymiojo kompozitoriaus darbas, kuriuo pasidžiaugs visi tikri lietuviškosios kultūros vertintojai. K. V. Banaitis šiam leidiniui panaudojo ne tiktai darbo, kuris reikia vertinti kaip aukštos muzikinės kultūros žinovo darbas, bet ir kaip kūrėjas jis šiuo darbu bus įnešęs daug naują lietuviškųjų liaudies dainų patiekimui, harmonizacijai, jų praplėtimo formoms ir tt. Leidinys perdėm rimtas ir vertingas. Juo galės pasinaudoti mūsų chorai ir solistai, kurie buvo belieką su negausia soline ir chorine literatūra.

Reikia aukštai įvertinti ir prelato P. M. Juro medžiaginį įnašą šį leidinį leidžiant, nors pajamos už jį tikraiusiai išlaidas apmokės, kas, deja, daugeliui gaidų leidėjų ne visada sėkmingai vykdavo.

Gaila, kad leidinyje nepažymėta ne kaina, nei adresas, kuriuo galima šį puikų, pirmą jį tokios apimties lietuvišką gaidų albumą gauti. Dėl viso ko pažymimas leidėjo adresas: F. M. Juras, 94 Bradford St., Lawrence, Mass., USA.

IŠĖJO NAUJAS SAVAITRAŠTIS.

Čikagoje balandžio mėn. 23 d. data pažymetas pasirodė naujas savaitraštis žurnalo forma to 20 puslapių „Atspindžiai". Laikraštį leidžia ir redaguoja V. Meškauskas ir J. P. Palukaitis. Bemaž visas laikraščio turinys užpildytas tarptautinės politikos straipsniais. Du paskutinieji puslapiai užpildyti įvairiomis karikatūromis. Laikraščio paskiras egzempliorius 25 centai ir prenumerata iki metų galo 6 doleriai.

J. Janulaitis.

Partizanų daina.

Per kalnus ir per slėnius
mes žygiuojame pirmyn, —
laudonuosius nugalėsim, —
tik pirmyn, vyrai pirmyn!

Dega vėliava trispalvė
ugnimi žaizdų gilių, —
kaujas narsūs eskadronai
partizanų atkaklių.

Sudaužysim atamanus,
išnaikinsim jų pulkus —
prie maskolijos šalies
mes užbaigsime žygius.

Prisiminsim — kaip pasakas,
tartum plasdančias liepsnas—
lietuvių nakties atakas —
partizanines kovas.

ŠIS TAS...

— Iš už geležinės sienos laiške rašoma: „Čia gyventi yra daug geriau tiems, kurie neprisirišę prie gyvenimo..."

— UNO posėdyje įpykęs Višinskis Filipinų užsienių reikalų ministerį C. P. Romulą pavadino „nedideliu vyru, bet su didele gerkle". Romulas į tai atsakė, kad jeigu nuo didumo priklausytų, tai karvės žuikius išgaudytų...

— Filipinų atstovas japonams pastebėjo: „Frakai, man rodos yra tie patys, kuriuos ja

GERB. „NEPRIKL. LIETUVOS" BIČIULIAMS CHICAGOJE.

„Nepriklausoma Lietuva" Čikagos lietuvių tarpe yra labai mėgiama ir laukiama, tai įrodo jos greitas išpirkimas kios kuose. Pageidaujantiems „N. L." užsisakyti ar joje duoti skelbimus, galima tai visa atlikti Čikagoje kreipiantis adresu:

J. Janulaitis,
3645, So. Emerald Ave.
Chicago 9, Illinois.
Telef. FRontier 6-3253.

PITIKOS POST-MORTEM

DR. WATSON KIRKCONNELL,
Academijos Universiteto Rektorius, Wolfille, N. S.
Vertė K. Dobiliškis (autoriui sutikus).

IV.

Europoje visos šalys, esančios už „geležinės uždangos", yra įjungtos į Sovietų ekonominę sistemą, išskyrus Suomiją, kuri Maskvos malone naudojasi abejotina laisve, ir Jugoslaviją, kur Tito, būdamas įsitikinęs komunistas piktos praeities, atsisakė paklusti Stalinui. Šiuo atveju Trumano diplomatija pasirodė tokia pat nusigyvenusi, kaip ir Roosevelto. Pastaraisiais metais Jugoslavijoje javai neužderėjo nė dėl sausros, bet valstiečių pasipreišinimo Tito priverstinai kolektyvizacijai, ir šis kraštas yra pribrendęs neramumams; tuo tarpu Trumanas atėjo Tito į pagalbą be jokių sąlygų, ir kankinami gyventojai aiškina, kad amerikiečiai remia dabartinę neapkenčiamą tironiją.

Bendrai administruojamoje Austrijoje, kur Sovietų generolas Bielkin, padedamas pulkininko Motinov (kadaisia pasižymėjęs Ottawoje), yra atsakingas už žmonių grobimą, šnipinėjimą ir sabotažą, pereitą rudenį buvo mėginama užgrobti visą kraštą tiesiogiu veiksmu; ir galimas daiktas, kad ta tai yra ne paskutnis kartas. Italijoje, kuri kankinama vargo ir gyventojų pertekliaus, pastaraisiais metais komunistai siek tiek pralaimėjo, vienok jie dar turi pavojingų pasekėjų valstiečių tarpe ir ir pramonės srityse Šiaurėje.

Prancūzija, sekanti po Vokietijos, užima svarbią pozicijų Vakarų Europos gynime; tuo tarpu komunistų skaičius Prancūzijos armijoje siekia 15 procentų; svarbiausia darbininkų organizacija (le Confederation Generale du Travail su trimis milionais narių) yra dominuojama komunistų; ir 1950 metų gruodio mėnesio rinkimai parodė, kad kiekvienas trečias Prancūzijos pilietis balsuos už komunistus, neatsižvelgiant į pablogėjusią tarpautinę padėtį. Prancūzijos informacijos ministeris neseniai paskelbė, dokumentuotą straipsnį apie kominformo planus valdžiai užgrobti karo atveju, užimant viso krašto pašto įstaigas, telefoną, radio stotis, aerodromus ir geležinkelius su pagalba paruoštų ir gerai ginkluotų dalinių.

Nekomunistinės Europos apjungimas yra skatinamas sutarčių, kaip, pav., 1948 m. kovo mėn. 17 d. Bendradarbiavimo Sutartis, sudaryta tarp Anglijos, Prancūzijos, Belgijos, Olandijos ir Luksemburgo; 1949 m. balandio mėn. 4 d. Šiaurės Atlanto Sąjunga, sudaryta tarp Europos kraštų, Kanados ir Jungtinių Valstybių; ir Europos Tarybos Statutas, psiršytas 1949 m. gegužės mėn. 15 d. dešimties šalių (Anglijos, Prancūzijos, Belgijos, Olandijos, Luksemburgo, Danijos, Norvegijos, Švedijos, Irlandijos ir Italijos), prie kurių veliau prisidėjo Graikija, Turkija ir Islandija. Europos Taryba sąmonnigai neliečia savitarpio gynimosi reikalų, bet Šiaurės Atlanto Sąjunga savo prasme yra karinė organizacija ir, turint galvoje didelį pavojų nekomunistiniam pasauliui iš Sovietų pusės, imtasi žygių padaryti ją veiksminga, sujungiant resursus, štabus ir nustatant pozityvią ginklavimosi programą.

Kas liečia Didžiąją Britaniją, tai jos silpna strateginė pusė reiškiasi tuomi, kad komunistai yra įsiviešpatavę svarbiose pramonės pozicijose. Tuo būdu anglių kasėjai yra vadovaujami žymaus komunisto, Arthur'o Horner, ir komunistų jėga paraližuoti Anglijos uostams kelis kartus buvo išbandyta. Pastaraisiais metais Statybos Konstruktorių Unija (the Construction Engineering Union) išrinko komunistą savo sekretorium ir Yorkšyro Federacijos Amatininkų Taryba (The Uarkshire Federation of Trades Concil) išrinko komunistą savo pirmininku.

Žymiausias komunistų šnipinėjimo centras Vakarų Pusrutulyje yra Meksikoje ir Gvatemaloje. 1941 m. lapkričio mėnesį, kai Vakarų Pasaulis teikė Stalinui didelę paramą jo kovai prieš Hitlerio armijas, plati komunistų programa Vakarų pasauliui sunaikinti buvo priimta Maskvos agentų konferencijoje, įvykusioje Meksikos mieste. Čia buvo pastatyta ant kojų Pan-Slavų propaganda, kurią koordinavo komitetas iš Montevideo ir 1947 metais 60 procentų 1.250.000 Lotynų Amerikos slavų buvo Maskvos kontroliuojamose organizacijose. Karo jėgos galutinai revoliucijai taip pat buvo dalis programos, priimtos 1941 metais, ir 1945 metais beveik du tūkstančiai aktyvios tarnybos karininkų ir dar didesnis skaičius eilinių buvo paruoštyje. Jie buvo stipriausi Meksikoje, Gvatemaloje, Kuboje, Kosta Rikoje ir Haiti. 1947 metais jie buvo susirinkę Kuboje tikslu užpulti San Domingo, bet buvo sutrukdyti Kubos vyriausybės, spaudžiant Washingtonui. Tų pajėgų dalis buvo panaudota Venecueloje tikslu kairųjį Bėthancourt'ą įstatyti į valdžią; organizavimui sukilimų Panamos mieste; teroriżavimui San Salvadoro po 1948 metų rinkimų, kai prezidentu tapo konservatorius; ir mėginimui sukelti revoliuciją Domininkonų Respublikoje 1949 metais.

Roosevelto karo meto vyriausybės stiprus spaudimas į Lotynų Amerikos respublikas užmegsti draugiškus santykius su Sovietų Sąjunga daugiausia padėjo komunistų pasisekimui Lotynų Amerikoje. Nėra reikalo minėti, kad Stalinas plačiai išnaudojo šią padėtį.

Iš visų šalių Jungtinės Valstybės ir Kanada labjausia yra paliestos raudonųjų įtakos, net ir šiuo metu, kai mes savo sąskaita žinome, kad infiltracijos dydis yra labai rimtas. Kanadoje karo metu Nacionalinė Filmų Įstaiga, Kanados Radijo Korporacija ir Karinės Informacijos Įstaiga liudija apie raudonųjų aktyvumą, ir net Nacionalinis Tyrimų Institutas, kaip paaiškėjo iš šnipinėjimo bylos, turėjo savo termitų. Beveik ligi šio laiko kai kurios darbininkų grupės, įskaitant suvienytą Electros Darbininkų Uniją, Kasyklų, Malūnų ir Lydyklų Darbininkų Uniją ir Kanados Jūrininkų Uniją, yra vsiiškai kontroliuojamos komunistų. Taip pat du dideli miesto laikraščiai beveik ligi šios dienos yra nuolatiniai pasekėjai. Jungtinėse Valstybėse svarbios darbininkų grupės buvo dominuojamos panašiu būdu, ir net toki liberaliniai leidiniai, kaip „The Atlantic Monthly" ir „The Nation", buvo infiltruojami. Dar rimtesnio pobūdžio infiltravimas buvo į Jungtinių Valstybių Vyriausybę, ypatingai į Vidaus Reikalų Departamentą, į kurį skverbėsi komunistai ir jų pasekėjai, aktingai palaiką Roosevelto politiką, kuri beveik privedė mūsų šalį prie nelaimės.

VII.

Gal būtų labai įkyru per ilgai sustoti ties praeities paklaidų svarba šiais palaimos ir pavojų metais. Reikėtų pasitenkinti trumpa santrauka.

Pagal pirmą išvadą, kurią turime padaryti, yra didelė kvailystė įžiūrėti bet kokį nuoširdumą dabartiniame Kremliaus taikos vajuje. Per trisdešimties metų laikotarpį Stalinas sulaužė beveik kiekvieną, jo paties sudarytą, sutartį, išskyrus tą, kuri jo paties troškimu buvo pasirašyta su „Galinguoju" Hitleriu. Sovietų politiniai mokslininkai atvirai rašo, kad sutartys yra priemonė nuginkluoti tą asmenį, kurį jūs norite nužudyti. Dabartinėje savo politikoje Sovietai stengiasi nušauti du zuikius: sukurti didelę ir galingą karo mašiną, apimančią visus gyventojus, paruoštus karui, ir tuo pačiu metu silpninti Vakarų karinę jegą, naudojant daugybę įvairių intrigavimo priemonių, šnipinėjimą, sabotažą ir propagandą. Viena moteris iš R. Vokietijos rašo man, kad ji ir kiti „Taikos Komiteto" nariai yra labai užimti laiškų rašymu, pagal įsakymą, visoms Amerikos moterims, netekusioms sūnų ar vyrų Korejos karė, raginant jas jungtis į Pasaulio Taikos Komitetą (Sovietų organizuotą). Galimas daiktas, kad toks pat psichologinis vajus, nukreiptas į Korejos karo nuskriaustuosius, yra varomas ir kitų „taikos komitetų", esančių kitose šalyse. Visa, kas silpnina priešo savisaugos jausmą, yra laikoma tikru ginklu šiame moderniame kare.

Todėl, kai pastaruoju metu mes per visas radijo stotis buvome raginami ištiesti Stalinui dešinę, gailestingumo ir geros valios, ranką ir buvome tikri dėl taikingos pasaulio ateities, kai kas buvo apimtas saiubo dėl tokio vaikiškumo. Rooseveltas davė rusiškam vilkui už 11 bilionų gėrybių r ginklų; jis numetė jam laisvę Lenkijos, Čekoslovakijos, Vengrijos, Rumunijos, Bulgarijos, net Kinijos; ir tas vilkas ciniškai surijo visa tai ir, vietoj to, kad pavirsti į krikščionišką šunį -- aviganį (kaip Rooseveltas ir Hopkins'as linksmai pranašavo), tapo dar godesnis mėsacdis nekaip kada nors. Ką dau giau galėjo mūsų utopiški patarėjai įmesti į jo nasrus, jei ne mūsų ir kitų laivų pasaulio likučių laisvę? Dešimtmečiui praėjus, per kurį komunistinė vergija iškilmingai išsiplėtė, uimdama trečdalį žmonijos, Raudonas Vilkas gali patylomis šaipytis ir naivumo tų, kurie galėtų vardan šventos taikos laisvai perduoti jam daugiau tautų.

Moksio-technikos naujienos

PLANUOJAMAS CUKRAUS LIGOS TYRINĖJIMAS.

Toronto Gage Institute atliks keleto šimtų tūkstančių žmonių mieste ir apylinkėje tyrinėjimą, ar jie neserga cukrine liga.

Iki siolei instituto uždavinys buvo tyrinėti tuberkuliozę, kad ligoniams suteiktų geriausią gydymą. Institutas dabar yra pasirenkęs ištirti cukraus ligą ar ji nėra surišta su tuberkulioze.

Yra ginčijama, kad cukraus liga savo aukas taip silpnina, jog jos gali pasidaryti tuberkuliozes aukomis. Tarp 1945 ir 1949 metų cukraus lika buvo aštuntoje vietoje sąraše, kurio ligos kanadiečiams davė daumirčių. Insulino turėjimas, kuris buvo kanadiečių atrastas, ir kuris tiek daug padeda žmonėm visame pasaulyje, nieko nepadėjo.

DIDŽIAUSI MOTORAI PASAULY.

General Electric Co., įrengė prie Coulee, JAV užtvankos (surblių stoty) du elektros motoru po 65.000 HP, žemės drekinimo tikslams. Vieno motoro svoris per 330 tonų.

Motorai varys du didžiausius siurblius pasauly. Jų kiekvienas galės patiekti po 1.000 milionų galionų vandens per parą (50 tonų per sekundę). Tokiu vienu siurbliu būtų galima aprūpinti vandeniu net didžiulį New Yorko miestą.

AMERIKOS SAUSKELIAI

Spalių 8—1 dd. Limoje, Peru, kviečiamas penktasis Pan-Amerikos sauskelių kongresas, kuriame susitiks abiejų Amerikų valstybių atstovai pa diskutuoti, kaip geriau suderinti sauskelių tinklo plėtimą ir susisiekimo tobulinimą. Bus mėginama sukurti Pan-Amerikos sauskelių tinklo sistemą. Numatyta tartis dėl JAV technikines pagalbos Pietų Amerikos šalių keliams tobulinti.

LĖKTUVAI GARAŽAMS KREČIA POKŠTUS.

Dayton, Ohio, JAV, dviejų namų savininkai įsirengė garažus su ultra-garsine durų atidarymo sistema. Prisiartinus prie garažo automobiliui, įtaisytas jame ultra garsinis švilpukas automatiškai atidaro garažo duris. Viskas buvo gerai, kol nepradėjo virš tų garažų skraidyti sprausminiai lėktuvai, turį platų ultra-garsinį spektrą, kuri inžinieriams ir prie geriausių norų nepavyko išfiltruoti. Tokiu būdu garažų savininkams teko nuo ultra-garsinės sistemos panaudojimo atsisakyti.

TELEVIZIJAI REIKIA DAUG ELEKTROS.

Per metus televizoriui atsieina iki 15 dolerių, imant, kad vidutiniškas imtuvas yra 250 vatų, ir veikia kasdien po 4 val. ir skaitant už kilovatvalandą 4 centus. Esant apyvartoje dabar apie 12,5 mil. televizijos imtuvų, televizija padidina elektros stočiai 187 mil. dol. pajamų per metus.

AUKŠČIAUSIAS PASAULIO PASTATAS

— Empire State Building N. Yorke, 410 m (1.250 pėdų) aukščio virš gatvės paviršiaus, šiemet paaukštintas iki 483 m (1.472 pėdų), įrengiant papildomą bokštą televizijos antenai.

LIETUVIAI PAS SAVUOSIUS!

National Restaurant

Lietuviškas Restoranas.

SAV. M. ŠUKYS.

633 Church Ave (prie Verdun Ave) arti naujosios lietuvių bažnyčios. Tel. TR 0141

Atdara kasdien ir sekmadieniais po pamaldų.

BELLAZZI — LAMY, INC

TR 5151 7679 George St., Ville Lasalle.

Įvairi medžio statybinė medžiaga. Durys, langų rėmai.

Insuliacija, Ten - Test, Masonite, statybinis popieris.

DOMAS BUČINSKAS

GENERALINIS APDRAUDĖJAS

Lietuvis, apdraudimo atstovas, kuris atlieka visų rūšių apdraudimus, geriausiomis sąlygomis.

Skambinkite telefonu arba užeikite:

Kasdien: Nuo 9 ryto iki 7 vak. Tel. Fa 6844

Antradieniais ir ketvirtadieniais nuo 8 iki 10 vak.

3664 St. Famille St.

Tel. HA 6708 Montreal, Que.

JAU IŠĖJO IŠ SPAUDOS

KAZIO BORUTOS KNYGA BALTARAGIO MALŪNAS

Baltaragio Malūnas — knyga, kurią 1945 m. rudenį bolševikai per apsirikimą išleido Lietuvoje, bet tuojau surinko iš visų knygynų ir sunaikino.

Baltaragio Malūnas — knyga, kuri primena mums Lietuvą visame jos puikume, kurios puslapiai tebedvelkia Lietuvos vėju ir arimų kvapu, kurioj vaizduojamo kaimiečio vargai ir rūpesčiai toki mažučiai ir mieli, palyginus juos su šiurpia šiandienybe.

Baltaragio Malūnas — knyga, kokių maža mūsų pokarinėje literatūroje, kuri mums parodo mūsų kraštą ir lyjant, ir saulei šviečiant ir vėjams ūžaujant, o autorių pačiame talento subrendime.

Baltaragio Malūną išleido Knygų Leidykla Terra. 256 psl., kaina $ 2,50. Reikalaukite: Terra, 946W. 31 Pl., Chic. 8, Ill.

AMERIKOJE „NEPRIKLAUSOMĄ LIETUVĄ" GALIMA GAUTI:

J. Sodaitis, „Gabija", 340 Union A., Brooklyn, N. Y.

J. Karvelis, 4434 S. Fairfield Ave., Chicago 32, Ill.

L. Vismantas, „Nėringa", 1606, 25th St., Detroit 16, Mich.

Vl. Pauža, 9124 Quincy, Detroit 4, Mich.

Knygynas „Nemunas", 3143, So Halsted St., Chicago,

Mr. J. Kelečius-SIGNS, 3352, So. Halsted St., Chicago,

Mr. S. Tverijonas, 3301, So. Halsted St., News Stand, Chicago,

Mr. D. Krause, 3500, So. Halsted St., News Stand, Chicago.

KLAUSIMAI IR ATSAKYMAI

VEDA JONAS J. JUŠKAITIS
907 Dundas West, Toronto, Ont.

31. Malonėkit man duoti paaiškinimą „Nepriklausomoj Lietuvoje" apie Kanadoje galiojančią vekselių teisę: ar vekselis čia turi panašios galios, kaip pav., Lietuvoje, Vokietijoje? Ar egzistuoja Kanados sutrumpinta vekselio byla, jeigu vekselio davėjas nemoka vekselio laikui suėjus? Ar Kanadoj pažįstamas paprastas ir įsakytinis vekselis? Jeigu Kanados vekselis neturi šitų ypatybių, kaip kai kurie aiškina, koks dokumentas jį atstovauja, pav., skolinant pinigus ir norint gauti į vekselį panašią garantiją?"

(Atsakymas į Dr. jur. M. Anyso, Toronto 4, Ont., paklausimą).

Vekselių ir kitų vertybės popierių teisė yra dirbtinas padarinys, sukurtas ir formuotas tarnavimui prekybos ir komercijos specifiniams tikslams. Tai juridinė sritis, kurioje logikos dėsniais vadovaujamasi iki kraštutinumo.

Kai vertybės popierių įstatymai rado savo vietą 1818 m. Prancūzijoje išleistame **Code de Commerce**, 1849 m. Vokietijoje priimtoje **Allgemeine Deutsche Wechelordnung**, Anglijoje ir kituose anglo-saksų kraštuose, įskaitant Kanadą, teismai vadovavosi teise, išdirbta per šimtmečius prejudicijų (precedentų) būdu. 1882 m. Britanijos parlamentas kazusų teise, liečiančia pinig-laiškius, vekselius, įsakomuosius vekselius, čekius ir skolos raštus kodifikavo. 1890 m. Anglijos **„Bills of Exchange Act"** įstatymą su kai kuriomis modifikacijomis adoptavo. Jis, su mažais pakeitimais, tebėra ir šiandien galioje visose provincijose, įskaitant Quebeco.

Vertybės popierių teisė yra plati ir ją nagrinėti galima bent keliais požiūriais. Atsakydamas į Jūsų, pone Daktare, malonų paklausimą, sustosiu tik ties viena rūšimi, t. y. kanadiškąja „promisory note" (pasižadėjimo raštas, Schuldschein). Dėl suprantamų priežasčių neįmanoma leistis į visų jo savybių nagrinėjimą, nei į jo arba panašaus instrumento palyginamąjį aprašymą kitose jurisdikcijose. Turėsiu pasitenkinti bandymu išryškinti vekselio tik garantijinį aspektą.

1. Kelios garantavimo formos.

Kanados teisinė sistema pažįsta visą eilę garantijinių priemonių, kuriomis kreditorius gali pasinaudoti savo apsisaugojimui nuo paskolintų pinigų ar ba parduoto bet dar pilnai neapmokėto kilnojamo bei nekilnojamo turto praradimo. Vietos stoka mums leidžia suminėti tik kelias dažniausiai vartojamas saugumo priemones.

a) **Žemės ipoteka,** angliškai „mortgage", yra pats stipriausias laidas. Formalių dokumentų įskaitytinis skolininkas pasižada grąžinti įkaitiniam kreditoriui per tam tikrą laiko tarpą tam tikrą pinigų sumą su tam tikrais nuošimčiais ir kaip užstatą užrašo savo nekilnojamą turtą, pav., žemės sklypą su trobesiais. Skolą negrąžinus terminui suėjus, po tam tikros procedūros teismas duoda leidimą kreditoriui nusavinti arba parduoti aprašytąjį turtą skolos padengimui. Ipotekos dokumentai yra registruojami nekilnojamo turto knygose ir dėl to riša skolininko įpėdinius, paveldėtojus bei pirkėjus iš skolininko.

b) **Mantos ipoteka,** (chattel mortgage). Dažnai pinigus skolinasi asmenys, kurie nekilnojamo turto neturi. Jeigu skolininkas yra savininkas baldų, automobilio, sunkvežimio ar kito kilnojamo turto, patariama sudaryti mantos ipoteką. Formaliame dokumente skolininkas pasirašo, užstatąs, sakysim savo automobilį kaip garantiją, kad jis skolą grąžins laiku. Terminui suėjus ir jam dėl kokių nors priežasčių skolos nesumokėjus, mantos ipotekos dokumentus užtenka paduoti anstoliui, kuris įstatymų yra įgaliotas automašiną konfiskuoti be teismo proceso ir net be įspėjimo. Mantos ipoteka registruojama šerifo įstaigoje. Apsukrus vartotų daiktų pirkėjas visada patikrins alfabetinę knygą, kuri šerifo įstaigoje kiekvieniam prieinama. Vargu ar atsiras asmuo, kuris pirks mantos ipoteka apsunkintą automobilį. Bet jeigu toks pirkėjas ir pasitaikytų — o praktika parodo, kad ne visi yra pakankamai atsargūs pasitikrinti šerifo knygose, arba iš viso nežino, kad tokios yra vedamos — jis turėtų grąžinti skolą kreditoriui arba prarastų mašiną.

2. Pasižadėjimo raštai.

Bet kokia garantija paimti iš skolininko, kuris yra be kilnojamų ir nekilnojamų gėrybių? Sakysim jo visi žemiški turtai susideda iš „omnia mea mecum porto", graikų filosofo žodžiais. Kanadiškasis „promisory note" maždaug atstoja netuviškąjį vekselį arba skolos raštą, vokiškąjį Schuldschein. Toliau vartodamas pasižadėjimo rašto terminą aš turiu mintyje kanadiškojo „promisory note" sąvoką.

Kad būtų traktuojamas teismo kaip vertybės popieris, kanadiškasis pasižadėjimo raštas turi būtinai turėti šias sudedamąsias dalis: (1) davėjo (2) besąlyginį pasižadėjimą mokėti (3) už gautą vertybę (4) nustatytą pinigų sumą (5) tam tikru terminu arba (6) pagal pareikalavimą. Šias savybes turintis raštas yra ypatingai naudingas dviejais atžvilgiais: toks vertybės popieris yra pervedamas ir juo pasiremiant galima kelti sutrumpintą bylą, kurioje nebereikia teisiniui įrodyti už ką, kada, kam ir tt. pinigai buvo paskolinti.

Sakysim teismas priteisia mokėti skolą. Bet skolininkas jokių vertės objektų, išskyrus savo aprangą, neturi. Kanados teismai kalėjimo apsaugon dėl nepajėgumo mokėti privatiems kreditoriams, išskyrus kai kuriuos išimtinus atsitikimus, pv., teismo paniekinimą, skolininko nepaima. Gerai, jeigu subankrutavęs individas turi pastovų darbą. Tada kreditorius gali gauti iš teismo įsakymą, nukreiptą į darbdavį, kad jis sulaikytų darbininko atlyginimą skolos padengimui. Ontario provincijoje normaliai neišduodamas leidimas sulaikyti daugiau kaip 30 proc. uždarbio. Didelis procedūrinis apsunkinimas tame, kad kiekvieną išmokėjimo dieną turi būti pristatomas naujas teismo patvarkymas. Su dar didesniais sunkumais susiduriama kai darbo žmogus pradeda dažniau keisti darbovietę. Kaip matome, ir po pasižadėjimo raštu, skolininko parašas, jam atsidūrus pastoviai sunkioje finansinėje būklėje, pasidaro beveik bevertis. Šiokio tokio apsisaugojimo suteikia parašai skolininko draugų, kurie ekonomiškai atrodo mums relatyviai pajėgūs. Yra trys variantai.

1. Su skolininku A pasirašo kartu B ir C kaip **bendri atsakingieji** (joint liability). Tada bylą galima kelti visiems bendrai arba bet kuriam iš sig natarų dėl viso jieškinio. Iškėlus vienam ir nieko iš jo nelaimėjus, daleisim, jam subankrutavus, po bylos eigos davimo, jau nebegalima jieškoti skolos iš kitų dviejų. (Quebeco provincijoje kiek kitaip).

2. Su skolininku parašus padeda kiti du arba trys asmenys, kaip bendri **ir pavieniai** atsakingieji (joint and several liability). Tokiu atveju kreditorius yra daug geresnėje padėtyje. Jis gali kelti bylą pavieniui prieš sakysim finansiškai pajėgiausį C, iš jo nieko negavęs arba jam išvykus, bylą gali kelti prieš A, arba B, arba prieš visus tris bendrai. Pirmame ir antrame variante visi trys yra laikomi pagrindiniais skolininkais, nors pinigus paskolino tik vienas A.

3. Trečias atvejas yra, kada B ir C pasirašo ne kaip pagrindiniai skolininkai, bet kaip laiduotojai. Tokiu atveju yra būtina byla pirma iškelti pagrindiniam skolinikui. Tik paaiškėjus, kad jis yra bevertis, jau galima kibti prie laiduotojų. Šių trijų variantų atsiekiama subtylių pasiadėjimo rašto suredagamimu, pavartojant tam tikrus žodžius, kuriuose ypatingos magikos nėra, savo vietoje.

Pasižadėjimo raštas, kuriuo davėjas įsipareigoja mokėti pagal pareikalavimą (demand note), apmokamas tą pačią dieną, kai pristatomas. Kai mokėjimo data nustatyta, pav. 1952 m. gegužės 4 d., pasižadėjimo raštas privalo būti išperkamas tik gegužės 7 d. Mat, Kanados įstatymas tokiu atveju duoda skolininkui tris malonės dienas, neskaitant ne-juridinių dienų (gegužės 4 šiais metais yra sekmadienis, t. y. nejuridinė diena).

Kai kas yra nuomonės, kad nepristačius pasižadėjimo rašto mokėjimui tą dieną, kuri jame atžymėta, jis nustojąs galios. Tai tik dalinai atitinka įstatymines provizijas. Nepristačius pasižadėjimo rašto išpirkimui laiku, vien tik žirantai ir laiduotojai yra atleisti nuo atsakomybės. Pagrindinis skolininkas arba skolininkai lieka atsakingais net šešis metus terminui suėjus (Limitations Act, R. S. O., 1950, ch. 207). Privatiems asmenims skolinant pinigus įstatymai nenustato maksimalinės palūkanų ribos.

3. Šaltiniai.

Kanadiškoji literatūra apie vertybės popierius, pone Daktare, nėra per gausi. Šalia paties įstatymo „Bills of Exchange Act", kuris pardavinėjamas atskru leidiniu be komentarų, klasikinis ir akademiškiausias yra M. D. Chalmerso, angliškojo įstatymo kodifikatoriaus, 1878 m. paruoštas „Digest of the Law of Bills of Exchange". Paskutinė, 11 laida, pasirodė 1946 m. Išsamus yra Dr. Jur. J. D. Falcenbridge, buvusio Osgoode Hall Teisių Instituto dekano dvi knygos: „Banking and the Bills of Exchange" ir „The Law of Negotiable Instrumens in Canada". Tėvas ir sūnus advokatai Angeriai yra išleidę „A Digest of Mercantile Low of Canada" ir „Summary of Canadian Commercial Law". Abiejuose veikaluose įdėti suglausti skyriai apie Kanados vertybės popierių įstatymus yra įdėjęs jau viršui minėtas Falconbridge ir Dr. jur. S. E. Smith, dabartinis Toronto universiteto rektorius, savo bendroje knygoje „Manual of Canadian Business Law".

LIETUVIS BATSIUVYS.

Pataisymai ir užsakymai.

4666 Park Ave, Montreal.

Telefonas: DO 0357.

7582A, Rue Edouard, Ville Lasalle TR. 7412.

SUPERIOR REAL ESTATE Co.

Gerard Cool 4337 Verdun Ave., Verdun. YO 3323.

J. Alcide Blais, 29—4ieme Avenue, Ville Lasalle. TR. 7849.

ŽURNALAI, naujausi BELETRISTIKOS LEIDINIAI ir įvairių sričių MOKSLO KNYGOS vokiečių kalba tiesiog iš Vokietijos per lietuvišką importo ir persiuntimo firmą.

Reikalaukite mūsų kainoraščių!

A. PAULAITIS

Import - Export

23 Romsey St. Boston 25, Mass U. S. A.

DANUTĖ STRAZDAITĖ

321 Oakwood Ave., Toronto, 10.

GORDON'S BEAUTY SALON

Daro pusmetines ir įvairias vienkartines šukuosenas, dažo ir kerpa plaukus. Kiekvienu metu (išskyrus sekmadienius) galima susisiekti telefonu: OR 8081.

BOURBONNAIS REFRIGERATION SERVICE

273 — 1 Ave., Ville Lasalle.

Tel. TR 8351.

Šaldytuvų ir įvairių elektrinių motorų taisymas.

DIDELIO PATYRIMO VALYMAS - TAISYMAS

DE LUXE CLEANERS

Paėmimas ir pristatymas dieną ir vakarais.

Sav. P. Rutkausko Tel.: NE 5-0303; 143 — 8 Lachine.

Dr. DORA GORDON

Dantų gydytoja

Kalba lietuviškai

Tel.: WAlnut 9773 4914 Decairie Blvd., Montrel.

PRITYRĘS KVALIFIKUOTAS LIETUVIS LAIKRODININKAS

STINSON'S JEWELLERY

2186 DUNDAS ST. W. TORONTO

Taiso ir parduoda laikrodžius, žiedus ir visokias brangenybes. Garantuotas darbas, prieinamos kainos. Krautuvė atidaryta kasdien iki 8 valandos vakaro.

Lietuviška moterų kirpykla

DARO ŠUKAVIMUS, PUSMETINIUS IR TRUMPALAIKIUS FRIZAVIMUS, DAŽYMĄ IR KT.

Sav. BIRUTĖ DODONAITĖ (B. M. Dodon).

2521 CENTRE St., Montreal. Tel. FI 0208.

WINDSOR

RINKIMAI į KLB KRAŠTO TARYBĄ.

Rinkimai į KLB Krašto Tarybą įvyks gegužės 24 d. p. Ant. Skeiverio „Pool Room'e", 1119 Marion Avenue. Balsavimas vyks no 8 val. ryto iki 10 val. vakaro. Rinkikų sąrašus galima pasitikrinti pas p. P. Januška 1027 Howard Ave., tel. 3-9053, taip pat balsavimo dieną būstinėje.

Čia tenka priminti KLB Tarybos rinkimų taisyklių 42 pa ragrafą, kuris nusako, kad bal suoti yra kiekvieno susipratusio lietuvio tautiniai bendruomenei pareiga. Kiekvienas turįs balsavimo teisę gali balsuoti tik už save. Balsuoti ir už kitus,kad ir savo šeimos narius, draudžiama". P. J.

METINIS SUSIRINKIMAS.

Balandžio m. 27 d. įvyko KLB Windsoro Apylinkės narių susirinkimas. Susirinkimui platų veiklos pranešimą padarė Komiteto pirmininkas p. P. Januška. Iš pranešimo paaiškėjo, kad KLB Windsoro Apylinkė yra įkurta 1950 m. balandžio m. 23 d. Tai vienintelė lietuvių lietuviška organizacija veikianti Windsore.

Pagal Kanados Lietuvių surašymo duomenis, Windsore šiuo metu gyvena 217 lietuvių, tame skaičiuje 33 vaikai.

Per praėjusius metus sureng ta: Motinos Dienos minėjimas, Kariuomenės Šventės minėjimah, Vasario 16-sios minėjimas, Kalėdų Eglutė vaikams ir 7 pramoginiai pasilinksminimai. Padarytos rinkliavos Tau tos Fondui ir tautiečių šelpimui. Diepholzo lietuvių gimnazijai pasiųsta 25 dol. aukų. Pasiųsta Kanados min. pirm. St. Laurent telegrama dėl Genocido Konvencijos ir gauta ati tinkamas atsakymas.

Nuo p. m. gruodžio mėn. 1 dienos lietuvių katalikų bažny tiniams reikalams tvarkyti su darytas atskiras bažnytinis komitetas, kuriam perdouta ir bažnyčios kasa.

Yra organizuojami tautiniai šokiai, rousiamasi Motinos Dienos minėjimui ir Kanados Lietvių Bendruomenės Tarybos rinkimams.

Iš komiteto iždininko p. V. Leparsko Pranešimo paaiškėjo, kad Komitetas per savo vei kimo metus yra padidinęs Bendruomenės kasą 393,71 dol., ir šiuo metu kasoje yra 698,12 dol. Iš 8 parengimų gau ta 594,07 dol. pelno.

Kontrolės Komisijos vardu pranešimą padare K-jos pirm. p. E. Zatorskis, pareikšdamas komitetui padėką.

Išrinktas naujas L. O. Komitetas į kurį įeina P. Januška, J. Sinkevičius, St. Pakauskas, Vyt. Leparskas ir V. Barisas.

HAMILTONO „AUKURAS" WINDSORE.

Balandžio 19 d. Hamiltono L. D. M. Teatras „Aukuras", vietos Lietuvių Bendruomenės Komiteto pakviestas, Windsore, Kroatų saleje parodė L. Fuldos linksmą komediją „Mo kyklos Draugai".

Hamiltono L. D. M. Teatras „Aukuras" Windsore yra puikiai užsirekomendavęs su pastatymu „Dr. Vincas Kurdirka", dėlto ir šį kartą į vaidinimą publikos prisirinko pilnutėlė salė.

Režisorė p. E. Dauguvietytė-Kudabienė ir visas „Aukuro" kolektyvas su šiuo veikalu dar kartą įrodė savo aukštą meninį pajėgumą, dėl ko iš visuo menės nusipelnė pagarbos ir dė kingumo.

Po vaidinimo Detroito Lietuvių Teatras „Alka" ir Wind soro Liet. B-nės Komitetas „Aukuro" kolektyvą apdovano jo gėlėmis. P. J.

APIE NAUJĄ LIETUVIŲ KOLONIJĄ.

Port Colborne, Ont. Prie gra žaus Lake Erie ežero, lygumoje, plačiai išsimėtęs Port Colborne miestelis. Jame, tarp 12.000 gyventojų, yra apie 10 lietuviškų šeimų ir tiek pat viengungių. Port Colborne's lietuviai priklauso Wellando Bend ruomenės Apylinkei. Nedaug zmonių, tai atskirą visuomenes veikimą sunku išvystyti. Tačiau Port Colborne's lietuviai nenusimena, nes vis daugiau tautiečių atsikelia gyventi į šį miestelį.

— Balandžio 27 d. Sofija Radvilienė savo puošniame Queens hotelyje suruošė vestuvinę staigmeną — shower party — Rožei Dobrovolskytei. Duktė senųjų ateivių Mykolo ir Elenos Dobrovolskių, kurie Toronte laiko rūbų krautuvę, išteka už čia gimusio len ko dantų gydytojo Eddy Vogel. Ponia Radvilienė, prieš

LONDON, Ont.

MOTINOS DIENOS MINĖJIMAS.

Gegužės mėn. 11 d. Londono lietuviai skautai visai Londono lietuviškai kolonijai rengia Motinos Dienos minėjimą. Minėjimas įvyks YMCA aukštutinėj salėje, Landone, Wellington gatvė Nr. 429. Pradžio 7 val. vakaro.

Meninę dalį išpildyti pakviesti iš Toronto smuikininkas Stepas Kairys ir solistė p. Ščepavičienė, kuriai akompanuos jos dukrelė. Motinas pasveikinti ir padeklamuoti rengiasi ir Londono lietuvių šešta dieninė lietuvių mokykla.

Laukiama gausios publikos atsilankymo. Visas kolonijos motinas skautai kviečia į minėjimą, kaip garbės viešnias.

SUNKU SU DARBAIS.

Šiemet, nors jau pavasaris ir praaušo, sunku Londone, ypač vyrams, su darbais. Keliolikai ir lietuvių, žiemą, „paatostogavus" ir dabar dar nepavyksta rasti darbo. Kai kas nori aiškinti, kad tai artėjančios depresijos pirmieji ženklai. Pažymėtina, kad ir statyba šiemet Londone vyksta daug mažesniu mastu. Fabrikai ir įmonės tvirtina, kad gal darbų padaugėsią dar už kokio mėnesio.

L. E-tas.

Sault Ste Marie, Ont.

RINKIMAI Į KANADOS LIET. BENDRUOMENĖS TARYBĄ

mūsų kolonijoje įvyks gegužio mėn. 24 d., šeštadienį, Bayview, Spadina Ave. 146 Nr., p. p. Girdzevičių namuose. Rinkimams skirtos patalpos bus atidarytos ir galima bus balsuoti nuo 8 val. ryto ligi 22 v. vakaro.

Kanados Liet. Bendruomenės Vyr. Laik. Organizacinio Komiteto aplinkraštyje šiuo reikalu sakoma, kad „balsuoti gali ir turi visi pilnateisiai lietuviai, nes visų mūsų moralinė pareiga yra dalyvauti Kanados Liet. Bendruomenės vykdomų jų organų sudaryme. Neįtraukti į balsuotojų sąrašus bus įrašomi balsavimo dieną balsavimo būstinėje. Balsuotojų sąrašai, ati neatskiriama dalis slaptų balsavimų procedūros ir jie nieko bendra neturi su Lietuvių registracija..." Taigi, viskas aišku ir paprasta. Mūsų L. O. Komitetas visus paruošiamuosius darbus ir balsuotojų sąrašus jau dirba, o mes, tautiečiai, atlikime tą lengvą, bet Kanados lietuvių istorijoje reikšmingą ir svarbią pareigą.

dvejus metus jaunuosius supazindinusi ir juokais pažadėjusi prieš jų vestuves suruošti staigmeną, dabar ištikrųjų savo žodį turėjo išpildyti.

Prie gausiai ir skoningai pa ruoštų stalų susedo jaunieji, jų motinos, būsimos pamergės. Vaišinga šeimininkė ir jos duk terys Aldona ir Sonia maloniu žodžiu ir patarnavimu užėmė viešnias ir jaunuosius. Daug linkėta janiems laimės. Po ves tuvių, kurios įvyks Toronte,jau noji apsigyvens pas vyrą — Port Colborneje.

Adolfina Skaistienė.

IŠ VIETOS L. O. KOMITETO VEIKLOS.

Mūsų dabartinio komiteto veiklą tiktai pagirti galima. Ne skaitant komiteto narių pagalbos naujai atvykusiems į mūsų miestą tautiečiams ieškant dar bo, butų ir patarimais, jau įvykdė gražų Nepriklausomybės šventės minėjimą, sėkmingai pravedė rinklavą Tautos Fondui, komiteto iniciatyva už megzti ryšiai su latviais ir es tais, su kuriais bendrai įvykdytas š. m. balandžio m. 26 d. gerai pasisekęs ir labai jaukioje nuotaikoje praėjęs „pabaltiečių draugystes balius" ir kt.

Šiuo metu komitetas sparčiai ruošiasi Motinos Dienos minėjimui ir rinkimams į kraš to Tarybą. Motinos Dienos minėjimui rengiama įdomi pro grama, tačiau kur ir kada šis minėjimas bus vykdomas rašant šias eilutes dar nebuvo ži noma. Palinkesime komitetui ir toliau taip energingai ir nuo širdžiai vykdyti jiems bendruo menės patikėtą darbą.

J. Sk.

St. Catharines

MŪSŲ APYLINKĖS RINKIMINĖS BŪSTINĖS ADRESAS:

Rollos Ave 73, St. Catharines. Rinkimai į Krašto Tarybą įvyks gegužės mėn. 24 d. nuo 8 val. ryto iki 10 val. vakaro.

St. Cath. B-nės V-ba.

Winnipeg

NAUJIEJI ATEIVIAI

Rašo Jurgis Januška.

1947 metų rudenį Winnipegą pasiekė pirmųjų transportų dipukai ir dipukės; pastarosios veik be išimties visos patekusios į St. Baniface sanatoriją pagelbiniams virtuvės ir ligoninės vidaus ūkio darbams. Ne žiūrint žymios dalies mergaičių „klasavumo" ir neįprastų, nelengvų darbo sąlygų, jos buvo labai aktyvios lietuviškoje veikloje ir stiprios tautine dva sia.

Pirmas senųjų ir naujųjų lie tuvių oficialus prieteliškas susipažinimo susitikimas įvyko tų pat metų rudenį St. Banifa co lenkų Sokol salėje, kaip ren gėjams, taip ir šeimininkams, pirmiesiems lietuviams pionieriams, skaitlingai dalyvaujant. Erdvioje, švariai parengtoje sa leje, prie gražiai paruoštų stalų nuoširdžių musų pirmtakūnų globoje ir vaišingume, skar dūs mergaičių klegesiai nuolat pertraukiami jų patriotinių ir humoro dainų, sudarė šio susipažinimo — subuvimo skoningą elexirą ir įėjo į Winnipego lietuvių kolonijos istoriją, kaip vienas iš atmintiniausių abipusio susipratimo, užuojautos ir bendradarbiavimo momentų. Netikėtas pasirodymas scenoje penkių brolių Januškų su ka rinių dainų motyvais, sėkmingą subuvimą galutinai įprasmino.

Daugelis ankstyvesniųjų lie tuvių išnaudojo kiekvieną pasitaikiusią progą pakviesti pas save jaukion šeimos aplinkumon grubios tremties sąlygose atsidūrusias vienišas lietuvaites. Nuoširdus pasikalbėjimas abipusio praeities gyvenimo įspūdžiais, turtingos vaišės ir lie tuviška daina, sudarė tas neskaitlingas maloniai širdies gel mes užgaunančias valandas ilgame, griozdingame tremties e. Jaukiomis lietuviškomis pastangomis ir tautinio at sigaivinimo šaltiniais buvo Urbonų, Zavadskų, Yauniškių, Steponavičių, Gustaičių, Daubarų, Pranevičių ir daugelio kitų lie tuvių namai. Buvusios St. Ba nifaco sanatorijos lietuvaitės į Winnipego lietuvių kolonijos tautinį vainiką įpynė vieną gra žiausių ir turtingiausių puokščių.

Besisukantis laiko ratas keičia ne tik individo amžių, jo būdą ir galvoseną, bet ir gyvenimo sąlygas. Atlikę savo vienų metų darbo prievolę, lie tuvaitės pasiskleidžia Winnipe go ir plačiosios Kanados horizonte savistovaus, laisvo gyvenimo, o neretos iš jų pereina į moterystės stoną, išteka už iš miškų ir kasyklų atvykusių bernužėlių ir tampa naujais, daug vilčių teikiančiais tautos išlaikymo ramsčiais. Minint pirmuosius naujųjų ateivių žingsnius Winnipege negalima nepaminėti visuomet paslaukaus, daug patarnavusio Antano Matulevičiaus, kuris savo žaliuoju Plymuth'u buvo tikru ryšininku ir nuoširdžiu bendradarbiu visuose senųjų ir naujųjų lietuvių reikaluose.

Artėjantis penkių metų naujųjų ateivių Winnipege jubilie jus užvers pirmojo pionieriško periodo lapą, kriame be gražios eilės gerų kūrybos ir meiles savam kraštui darbų, bus ir viena kita neapykantos ir egoizmo dėmė, reikalaujanti gero recepto ir kruopštaus valymo ateityje.

Amziais tekantis į pakalnę vanduo, nunešė pirmąjį imigrantų prakaitą ir dulkes ir šiandiena daugelis iš jų jau sto vi kaip lygus su lygiu, įvažiavęs — su čiagimiu darbo, uždarbio ir gyvenimo atžvilgiu. Jeigu iš ankstyvesniųjų ateivių nemažai randame su stipriu ekonominiu pagrindu ir keletą iš jų biznierių ir amatininkų, kaip J. Šivickas — valgomųjų produktų prekyba, A. Noris — skardos dirbiniai, K. Beniušis — naudotų namų ūkio reikmenų prekyba, P. Motiejūnas — kirpykla, J. Kvedaravičius dekoratorius, tai ir naujųjų ateivių tarpe randame drąsuolių, pradėjusių pirmuosius žingsnius savarankaus verslo srityje, kaip tai J. Januška — nekilnojamo turto pirkimo - pardavimo tarpininkavimas ir transportas, J. Demereckas — valgomųjų produktų prekyba, J. Šmaižys — namų statyba, P. Dilka — liet. duonos kepykla ir keletas kitų dar tik baigiamo planavimo ir pasirengimo stadijoje.

Bus daugiau.

TAUTINIAI ŠOKIAI TARP TAUTINEI PUBLIKAI.

Antrame metiniame Winnipego tautų festivalyje Playhause theatre tarp 18 tautų ir 1000 aktorių, sekmingai pasirodė ir lietvių tautinių šokių šokėjų grupė, šokusi „Žiogelius" ir „Lenciūgėlį". Tautinių šokių meno reprezentantais buvo: A. Mikalauskaitė, B. Strikaityte, S. Rutkauskaitė, V. Pranevičiūtė, S. Šmaižytė, L. Daubaraitė, G. Zavadskaitė, I. Dariužaitė, T. Lukoševičius, J. Biliūnas, L. Radzevičius ir A. Tuskenis. Šokius parengė ir vadovavo p. Kunčiūnienė su p. Lukoševičium. J. J.

BOLESLAW BIELSKI

SEAGRAM

ATSTOVAS

MALONIAI PATARNAUJA PERKANT LIKERIUS VISOMIS PROGOMIS.

MA 5271 Montreal 1430 Peel St.

DOMINION AGENCIES BUREAU
16 Woolworth Bldg.,
PORT ARTHUR, Ont., CANADA

Kas yra suinteresuotas atgabenimu giminių ar pažįstamų į Canadą, prašau kreiptis į mūsų įstaigą, kuri jau ilgas laikas kai tvarko IMIGRACIJOS reikalus. Taip pat įvairių dokumentų reikalus: pasus ar pilietybės dokumentus ir laivams bilietus į įvairias pasaulio šalis.

LIUDESIO VALANDOJ!

KREIPKITĖS PAS

Laidotuvių Direktorių

C. Halpin Funeral Home Reg'd.

KOPLYČIA VERDUN — WILLIBRORD AVE KAMPE, PRIE PAT AUŠROS VARTŲ PAR. BAŽNYČIOS

4500 VERDUN AVE, VERDUN. Tel. YO 3440

VIKTUTĖ BUGAILIŠKAITĖ

1280 King E., Hamilton, Ont.

AYRAINS BEAUTY SALON

DARO PUSMETINES IR ĮVAIRIAS TRUMPALAIKES ŠUKUOSENAS, DAŽO IR KERPA PLAUKUS. KIEKVIENAS DARBAS YRA GARANTUOJAMAS. TELEFONAS: 4—3566.

Atstovavimas įstaigose, patvirtinti dokumentų vertimai ir nuorašai, kalbinė pagalba turto sandėriuose, teismuose, mokesčių, imigracijos, vizų ir kiti reikalai

Jonas Zmuidzinas

Paryžiaus universiteto dipl. teisininkas:
3420 Drummond, Montreal,P.Q.,Canada. Tel.: PL 6580

TEL. FA 0209

Joe's Butchery & Grocery

1918 FRONTENAC ST. (prie Ontario St.)
(buvusi Juozo Paplausko)
SAV. JUOZAS LAURINAITIS.

Visų rūšių maisto produktai ir įvairios mėsos bei mėsos gaminiai.

Gaminame šviežias ir rūkytas lietuviškas dešras.
Taip pat prieinama kaina patarnauju sunkvežimiu.

GENERALINIS STATYBOS KONTRAKTORIUS

E.D.BELANGER & SONS

15 METŲ JŪSŲ TARNYBOJE
GARANTUOTAS DARBAS.
259 — 3 Ave., Ville Lasalle. TR 4588.

DR: ALEKSAS VALADKA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1081 Bloor St. W. — Toronto
(tarp Dufferin ir Dovercourt)
priima ligonius ir gimdyves šiokiadieniais nuo 2 — 4 pp. ir 6,30—8 vv. arba pagal susitarimą tel. ME 2933

VYRIŠKŲ IR MOTERIŠKŲ RŪBŲ SIUVĖJAS

Kostiumus ir paltus siuvu pagal naujausias madas. Turiu didelį pasirinkimą įvairių angliškų ir vietinių medžiagų. Visus darbus atlieku pigiai, skoningai ir punktualiai.

ED. KONDRATAS.
1113 A Dundas St. W. (netoli Ossington). Toronto.
Tel. LL 9626.

DĖMESIO

Vilnialiečiams ir apylinkės lietuviams!
Ekspertas radio ir elektrinių reikmenų taisyme.
Prekyba ir pataisymai.
PETE'S RADIO SERVICE
7688 Edvard St., Ville Lasalle. HE 3372

VISIEMS LIETUVIAMS GERAI ŽINOMAS
LAIDOTUVIŲ
DIREKTORIUS
J. H. BENOIT

Funeral Director

NELAIMIŲ ATVEJU VISADA PASIRUOŠES PADETI

2102 FULLUM ST. AMherst 0694

MŪSŲ SPORTAS

PABALTIEČIŲ SPORTO ŠVENTĖ.

Gegužės mėn. 17 d. 11 val. ryto Westen YMCA patalpose College-Dovercaurt Str. įvyks tančios pabaltiečių sporto šventės programa Toronte:

11 val. stalo tenisas, stalo teniso patalpose.

11 val. — 11.40 val. Lietuvių — latvių tinklinis (vyrai),

11.40—12.10 Latvių — Estų tinklinis (moterys),

12.10—1.10 val. Latvių — Estų krepšinis,

1.10—1.45 val. Lietuvių — Estų tinklinis (moterys),

1.45—1.20 val. Lietuvių — Estų tinklinis (vyrai),

2.40—3.30 val. Oficialioji dalis. Sporto šventę atidaro Lietuvos Generalinis konsulas Kanadai Fonas Gylys.

3.30—4.00 val. Modernioji gimnastika, atlieka estės, gimnastika — atlieka latviai,

4.00—5.00 val. Lietuvių — Estų krepšinis,

5.00—5.30 val. Latvių — Estų tinklinis (vyrai),

5.30—6.00 val. Lietuvių — Latvių tinklinis (moterys).

6.00—7.00 val. Lietuvių — Latvių krepšinis,

7.00—8.00 val. Stalo teniso finalas,

8.30 val. Tautiniai šokiai: lietuviai, latviai ir estai.

Gegužės 16 d. 7 val. Bathurst — Lenox United Church 2 aukštas — šachmatai.

Pastaba: visą dieną veiks bufetas.

1952 metų pabaltiečių šventės įvykdytojas — sporto klubas „Vytis", Toronte.

— — —

Š. metų gegužės mėn. 17 d. 6 val. vak. Westend YMCA didžioje salėje pabaltiečių sporto šventės proga įvyks šokių vakaras.

Šokiams gros lietuvių orkestras Trimitas Toronte, ved. P. Jokubaičio.

Programa: lietuvių, latvių ir estų solistai ir daug įvairumo.

Paremkime sportuojantį jaunimą.

Sporto klubas „Vytis", Torontas.

KIEK AMERIKOJE UŽDIRBA TREMTINIAI.

Imant vidurkį ir skaitant, kad vienas dirbantysis lietuvis per metus turi 2.000 dol. pajamų, tai atvykę lietuviai tremtiniai kasmet uždirba bent 30 milionų dol., nes jų į JAV yra atvykę per 27.000.

LIETUVIS PRANAS MIKULIČIUS PIRMAUJA AUSTRALIJOS RINGE

Neseniai buvo trumpai paminėtas lietuvis boksininkas Pranas Mikus, laimėjęs Viktorijos valstijos pusvidutinio svorio čempionatą. P. Mikus atkreipė plačios australų visuomenės dėmesį. Eilė australų laikraščių įdėjo laimėtojo kovos nuotraukų, pažymėdami, kad tai esąs lietuvis.

Puikios atletinės sudėties, vos 23 metų Pranas Mikuličius, kilęs iš Kauno.

Melbuorne dirba fabrike kaip mašinų mechaniko padėjėjas. Čia susitinka buvusį Australijos sunkaus svorio čempioną Ambroze Palmer, pasiduoda jo treningui ir mokosi bokso. Dar vos tik 10 kovų praktikos mūsų jaunasis boksininkas suporuojamas su Victorijos valstijos čempionu Greville ir 15 roundų kovoje nuvainikuoja savo priešą. Žiūrovus taip įaudrina, kad jie nebeišsitenka aplodismentais, ovacijomis, bet, kovai pasibaigus, ringą apmėto pinigais.

Viktorijos titului iškovoti rungtynės buvo 15 roundų ir visus 15 kartų Franas ėjo vienodai puikiai, nežiūrint, kad 7-m rounde žiauriai prakirsta kairioji akis smarkiai kraujuoja.

Sausio 11 d. Melbourno stadiume 12-os roundų kovai susitiko Pranas Mikuličius, jau tituluotas pusv. sv. bokso čempionas su Jimmy McIvor, N. Zelandijos to pat svorio čempionu.

Šisai Prano priešas yra Anglų imperijos bokso mėgėjų olimpiados aukso medalio laimėtojas, neseniai perėjęs į profesionalus ir jau spėjęs vainikuotis N. Zelandijos čempionu. Be to, jisai pr. metais knok-autu paguldęs žinomą Queenslandietį, Max Chinner, McIvor bokso praktika 59 kovos.

Kaip paprastai, pirmojoj kovos minutėj abu boksininkai žaibiškais judėsiais tiria vienas kitą. Zelandietis užima centrinę poziciją, tačiau neilgam, nes P. Mikuličius smarkiai jį puola. McIvor atsigina ir pereina į priešpuolį, bet kaip tik dabar Pranas pekliškai užatakuoja dešiniosios „dvigubais", prispaudžia priešą prie virvių ir abiem pirštinėm palei džia aukštų (į galvą) smūgių audrą, suardo gynimą ir McIvorą priploja prie grindų. Didžiule staigmena: N. Zelandijos čempionas pirmame rounde guli! Teisėjui suskaičiui 8 atsikelia ir tęsia kovą, tačiau vien vilkindamas laiką, akyliausiai saugodamasis gelbstisi pertraukos gongu. Nors Pranas dar siunčia seriją smūgių, bet dėl atsargumo nudelsia laiką.

Antrame ir kituose rounduose Pranas yra ringo viešpats, vienok priešo puikus sugebėjimas ir patirtis apsaugo jį nuo lemiamo smūgio. McIvoriui pavyksta užgauti Prano dar ne visai užgijusį antakį. Kad ir kraujuojančia akimi, Pranas Mikuličius kovingumo nepraranda ir 5 rounde labai stipriu ir vykusiu smūgiu suskaldo priešo kairę ausį. Vyksta abipusė kraujuota kova. Dar kartą McIvor 9 rounde pereina į puolimą, tačiau Pranas atsigina savo kairiąja. 10-tą rounde mūsiškis vėl smakiai atakuoja priešą, kuris dar sąmoningai ginasi, bet vienoliktame rounde Pranas jį galutinai pakerta, paleisdamas nepaliaujamą smūgių lietų. McIvor nebesistengia gintis. Kad apsaugotų nuo sužalojimų pastarojo menadžeris moja teisėjui šaukdamas „Gana! gana!". Teisėjas 11-tame rounde nutraukia rungtynes, skelbdamas Praną Mikuličių laimėtoju. **Dzūkų Juza.**

PADĖKOS

Maloniai prašau priimti nuoširdžiausią padėką visi atsilankiusieji į mano mokinių viešą pasirodymą, p. Kibirkštytė už parūpinimą salės, pp. Petroniai ir pp. Staniuliai už pakartotinį nuvežimą savo automobiliais mokinių į repeticijas salėn ir į koncertą.

Taipogi didelis ačiū ir visiems tėveliams, padėjusiems koncerto metu ir suruošusiems puikias vaišes po koncerto.

Iš koncerto turėjome 118 dol. pajamų, 78 dol. išlaidų, gryno pelno liko 40 dol., iš kurių 20 dol. nuspręsta paaukoti Vasario 16 gimnazijai Diepholze ir 20 dol. padėti į banką studijos reikalams.

Nuoširdžiai dėkinga

E. Kardelienė.

PAJIEŠKJIMAI

— Pajieškomas **Jonas Gadišauskas** ir **Antanas Želionis.** Jei kas apie juos žino (kur jie gyvena), prašau rašyti: Vladas Žitkus, 52 Guilbault St., Montreal, P. Q.

Š. m. gegužės mėn. 10 d., „Dainavos" salėje, 469 Bay St. South, **Hamiltono Lietuvių Katalikių Moterų Draugija rengia**

Linksmus pavasario šokius

Programai paįvairinti numatoma daug įdomių staigmenų. Šokiams groja „AIDAI". Pradžia 8 val. Minkšti ir kieti gėrimai, bufetas ir tt.

Pelnas skiriamas Vokietijoje vargstantiems ir ligoniams šelpti.

Visus lietuvius iš Hamiltono, Toronto ir apylinkių kviečiame gausiai atsilankyti ir smagiai pasilinksminti.

Rengėjai.

NAUJIENA HAMILTONE!

Š. m. gegužės 17 d. **RUMUNŲ** salėje, 20 Murray St. W. statomas labai įdomus 2 veiksmų vaizdelis iš dabartinių kovų Lietuvoje

„Kelias į Laisvę"

Vaizdelis parašytas hamiltonietės **Zinaidos Grabauskaitės-Šukienės,** režisūra **p. Vilimaitienės,** vaidina: Stasevičius, Panavas, Laugalys, Sutkaitytė, Latauskaitė ir pati šio veikalo režisorė.

Dekoracijos, kokių dar Hamiltonas nemate, torontiškio **Br. Grikenio** ir hamilt. **St. Dramanto.**

Įspūdingi šviesų efektai! Po programos **šokiai.**

Maloniai kviečiame visus tautiečius į šį puikų pavasarinį vakarą. Gros „Aidas".

Pradžia 7,30 vv. Veiks **bufetas!**

TFA-bės Kanadoj Hamiltono sk.

Gražiausias mūsų Tėvynės prisiminimas, tai V. AUGUSTINO Lietuvos vaizdų knyga.

TĖVYNĖ LIETUVA

(Our Country Lithuania)

Kaina $ 5,—, o odiniame įrišime $ 12,—

Užsakymus su pinigais siųsti tiesiog į leidyklą: Povilas Ališauskas, 107-17 118 Str. Richmond Hill 19, N. Y., U. S. A.

J. GRAŽYS

SIUVU NAUJUS IR TAISAU SENUS KAILINIUS PALTUS. DUODU GERĄ KAILIŲ PASIRINKIMĄ.

DARBĄ ATLIEKU SĄŽININGAI IR ŠVARIAI.

KAINOS PIGESNĖS KAIP KITUR.

688 ALLARD Ave. Verdun. Telefonas HE 5853. Kreiptis po 6 val. vakaro. Šeštadieniais — visą dieną.

SOTUS ALKANAM PADEK

AID OVERSEAS, INC., 3133 S. HALSTED ST. CHICAGO 8, U. S. A.

Bendrovė siunčia maisto siuntinius į Vokietiją ir kitus kraštus, išskyrus SSRS. Pristatymas trunka apie 17 d., nes siuntiniai siunčiami iš Europos sandėlių. Pilnas draudimas.

Reikalaukite pilno siunt. sąrašo.

Siuntin. Nr. 3—$ 6,20
4 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino
1 sv. kiaul. mėsos

Siuntinys Nr. 6
A. 10 sv. cukr.—$ 2.60
B. 20 sv. cukr.—$ 4.70

Siuntinys Nr. 7
A. 10 sv.kv. miltų $2.50
B. 20 sv.kv. miltų $3.90

Siunt. Nr. 10—$ 6.40
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino
1 sv. degintos kavos
1 sv. kakavos
1 sv. šokolado

Siunt. Nr. 12— $ 6.40
2 sv. rūkytų lašinių
2 sv. kiaul. taukų
1 sv. deg. kavos
1 sv. kakavos
1 sv. šokolado
2 sv. cukraus

Siunt. Nr. 19 — $ 9.95
4 sv. rūk. lašinių
2 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino
2 sv. marmelado
1 sv. deg. kavos
1 sv. šokolado
2 sv. kakavos
4½ sv. cukraus
2 gab. tualet. muilo

Siunt. Nr. 24—$ 11.50
5 sv. rūkytų lašinių
3 sv. kiaulinių taukų
2 sv. margarino
1 sv. deg. kavos
2 sv. kakavos
2 sv. šokolado
2 sv. marmelado
2 sv. sūrio 40% rieb.

Siuntinys Nr. 25
E. 9 sv. kiaul. t. $ 5.25
C. 15 sv. k. tauk. $ 8.00

Jono LADYGOS baldų studijoje „ARTIS"

priimami užsakymai ir pataisymai sofų, fotelių (chesterfields). „St. Louis Textiles" medžiagų ir baldų atstovybė fabriko kainomis.

LIETUVIAMS SPECIALI NUOLAIDA.

3 East Notre Dame St., Telefonas MA 1006.

AUDŽIU TAUTINIUS RŪBUS,

juostas, pagalvėles, staltiesėles, užuolaidas ir kt. Neaukštos kainos.

288—6th Ave. Ville La Salle.

Ald. Bobėnaitė-Puniškienė.

PARDUODAMA PUIKI IR DIDELĖ FARMA SU DIDELIAIS NAMAIS. Tik 45 mylios nuo Montrealio, Joliette, Que. $ 11.500, išmokėjimo sąlygos pagal suitarimą. Teirautis telef.: EL 5674 (Montreal).

Dr. Roman Pniewski

Daugelį metų praktikavęs didelėse ligoninėse ir klinikose Europoje ir Amerikoje.

VIDAUS LIGŲ, AKUŠERIJOS IR VENERINIŲ LIGŲ SPECIALISTAS.

3537 PARK AVE. Montreal. Tel. HA 7623

Valandos: Nuo 3 iki 9 val. po pietų.

VICTORIA CLEANERS & DYERS Co.

EXPERT CLEANING & DYEING SERVICE FOR CLOTHES AND HOUSE FURNISHINGS OF ALL DESCRIPTIONS
MINOR REPAIRS.
RUGS AND CHESTERFIELDS CLEANED
CITY-WIDE PICK-UP AND DELIVERY
FUR AND GARMENT STORAGE

2832 ALLARD TR. 1135

MONTREALIS 2836 Allard Tr.1135

Mes valome ir dažome įvairius, kaip vyriškus taip moteriškus drabužius. Taip pat išvalome apsiaustus nuo lietaus uždėdami jiems „Drex", kad neperleistų vandens ir duotų gražesnę išvaizdą.

Taipgi valome visokiausios rūšies karpetus ir fotelius (Chesterfields), gardinus lengvus ir sunkius. Sutaisome rūbus (iširimus), įsiuvame sagas ir pan. Kiekvieną orderį paimame iš namų ir pristatome į namus.

Už mūsų atliktą darbą garentuojame.

Dėl informacijų prašome telefonuoti: **TR 1135,** galima šaukti lietuviškai.

Lietuviai savininkai:
J. Matulaitis,
J. Kriaučeliūnas,
A. Majauskas.

Rūta

LIETUVIŠKA MAISTO PRODUKTŲ KRAUTUVĖ JŪSŲ PATARNAVIMUI. PRAŠOME APLANKYTI.

7730 Brodway St. (kampas 8 Ave.).

Ville Lasalle.

A. GAURYS. Telefonas: HE 0100

NELAIMĖJE NETEKSI VISKO, bet

Alberto Norkeliūno

Agentūroje

MONTREAL ENTERPISES Reg'd

už $0.01 $1.000.00

.01 per dieną apdraudžia Jūsų visą turtą iki $ 1.000.

Sąžiningas patarnavimas visose draudimo srityse.

Agentūra atstovauja 8-as iš rimčiausių draudimo b-vių.

5637 Jeanne D'Arc Ave., Montreal 36, Que.

Telefonas: CL 2363

TABAKO ŪKININKAMS

tautiečiams išpildau nemokamai

INCOME TAX RETURNS

Pradedant nuo balandžio mėn. 1 dienos.

CHARLES POCIUS REAL ESTATE & INSURANCE BROKER

TILLSONBURG, Ont. **Tel. 829 J**

DĖMESIO! TORONTE VEIKIA LIETUVIŠKA BATŲ REMONTO DIRBTUVĖ.

Atliekami ir skrybėlių ir batų valymo darbai. Atidaryta nuo 7.20 ryto iki 9 val. vak., išskiriant sekmadienius.

SAV. S. ANDRIEKUS. **812 Dundas Str. W. Toronto.**

Lietuvis laikrodininkas, turįs ilgametę praktiką,

ŽUKAS ANTANAS

Tel. TR 4321 1434 Rolland Ave., VERDUN.

priima pataisymams įvairius laikrodžius.

Darbas atliekamas greitai ir sąžiningai.

Kainos žemesnės kaip kitur. Už pataisymus garantuoja.

Kreiptis vakarais po 6,30 val.

MONTREAL

VISI PASIRUOŠKIME Į DIDELĮ KONCERTĄ

Primenama visiems Mntrealio ir apylinkių lietuviams, kad gegužės 17 dieną, šeštadienį, 8 valandą vakaro D'Arcy Mc Gee salėje, Pine Ave 220, įvyks kompozitoriaus ir dirigento Stasio Gailevičiaus 25 metų dar bo sukaktuvių minėjimas — koncertas, kuriame dalyvaus jo vedami chorai — mišrus ir vyrų choras, op. sol. E. Kardelienė, duetas p. L. R. Ivaškevičiūtes ir dramos aktoriai A. Dikinis ir J. Akstinas. Koncerte bus išpildyta daug naujų ir gražių dainų ir paties S. Gailevičiaus kūrinių — solo ir duetu.

Prie progos reikia pasakyti, kad gegužės 1 d. Plateau salėje įvykusio p. Gailevičiaus vedamo choro pasirodymas susilaukė spaudos labai gražų įvertinimą. „La Presse" parašė, kad „Lietuvių pasirodymas mums sudarė didžiausio malonumo momentą visame vakare... Mišrus lietuvių choras, vedamas Stasio Gailevičiaus, iš pildė kelias puikias dainas iš turtingo savo tautinio repertuaro". Tokio aukšto įvertinimo nesusilaukė nė viena tauta iš visų 11 dalyvavusių. Todėl koncertas žada būti labai įdomus. Visi atsiminkime, kad ateinantį šeštadienį, gegužės 11 d. bus tas koncertas, kuris suteiks atsilankiusiems didelio malonumo ir pasigėrėjimo.

ATSIRANDA DARBŲ.

Jau atsiranda darbų. Priima darbininkus: Canada Car LTD. Canada Packers Ltd., (čia yra vieta ir inžinieriui), Aviation Electric (ji verbuoja naujam praplėtimui).

PP. VESELKOS IŠSIKĖLĖ PAS PP. TAMOŠAIČIUS

Aldona ir Kazys Veselkos apleido Montrealį ir persikėlė į dailininkų Tamošaičių kuriamą „Lietuvišką kaimelį", ties Kingstonu, Ont.

ELENA SALALYTĖ

su choru lankėsi imigrantų St. Paul stovyklojc ir kalbėjo į naujuosius kanadiečius trim kalbom — lietuviškai, angliškai ir prancūziškai. Kiti choro dalyviai kalbejo kitomis kal bomis.

BUS LIETUVIŠKI FILMAI

Primename, kad gegužės 30 dieną į Montrealį atvyksta p. Motuzas, kuris tą pat vakarą ir sekančią dieną, šeštadienį, gegužės 31 dieną, rodys Motuzų-Beleckų pagamintus lituviškus filmus ir iš tremties (apie tai, kaip Vokietijoje gyveno dipukai). Labai įdomūs filmai yra iš Lietuvos nepriklausomybės laikų ir Lietuvos vaizdai, įrašyti į spalvinius filmus. Be to, p. Motzas Montrealiui žada parodyti dar daugiau, negu ki tur Amerikoje jis tų filmų rodo. Jis turi dokumentinių, muziejinių, filmų iš Lietuvos ir leituvių gyvenimo.

Plačiau bus parašyta sekančiuose „NL" numeriuose. Dabar tautiečiai prašomi atkreipti dėmesį į šį reikalą ir plačiausiai vieni kitus painformuoti, nes tai vienintelė porga, ypač jaunimui, kuris neprisimena arba visai nematė, bent kartą pamatyti tikrus Lietuvos vaizdus, Lietuvos gamtą, Lietuvos žmonių gyvenimą ir darbus.

SLA 123 KUOPOS SUSIRINKIMAS

Šaukiamas šį sekmadienį 377 Willibrord Ave, 12 val. 15 m. Prašomi dalyvauti visi, nes bus renkamas organizatorius, priimami naujų nariai, tvirtinami ligonių pareiškimai. Prašomi nesusimokėjusieji įnašų atsilyginti.

LAS GROŽIO KARALIENĖ

LAS Montrealy suruošė grožio karalienės rinkimus. Rinkimuose dalyvavo arti pusantro šimto asmenų ir karaliene išrinko p. Sungailaitę, kuriai įteikta taurė (karalienei reikia karūnos), vicekaralienėmis išrinktos p. Ivanauskienė ir El. Gocaitė.

SERGANTIEJI

P. Gasiūnienei padaryta operacija. Serga p. Dešeris ir p. Barauskas. P. Salalienei padaryta nedidelė operacija ir ligonė jau namie. P. Tumasonienė vėl išvežta į ligoninę, nes ne siseka pagydyti po traukinio katastrofos, kurios metu nelaimingai buvo sulaužyta koja. J. Brakniui padaryta operacija.

Visiems ligoniams linkime greičiau pasveikti.

MERGVAKARIAI

Mergvakariai-Shower party buvo suruošti Albinai Filerytei ir Onai Mickūtei. O susižiedavo Ona Pociūtė su F. Grigaliūnu.

Sofijai Adomaitytei, besituo kančiai su Vytautu Šlekiu, artimieji, p. Griniuvienės namuose, suruošė mergvakarį — shower party.

Elena Ivaškevičiūtė susižiedavo su tūlu anglu.

NAUJI KANADIEČIAI

Gegužės 4 dieną iš Anglijos į Kanadą atvyko. Mackevičius Juozas su žmona Marija, Pusvaškis Juozas ir p. Ignotas su žmona ir vaiku. Naujiems tautiečiams linkime gerai įsikurti.

Visiems naujiesiems kanadiečiams primename, kad „N. Lietuva" jiems siunčiama bargan, ligi jie čia prasikurs, — prašome pranešti adresus.

LAIVŲ KROVĖJAMS PAKĖLĖ ATLDGINIMUS

Apie 4.000 Kanados laivų krovėjų gavo po 20 dol. mėnesinio darbo atlyginimo priedo.

DĖL BILIETŲ Į OPERĄ

Yra reikalas gauti bilietus, du ar bent vieną, į operą „Traviatą". Jeigu kas tautiečių turi atliekamą bilietą, arba dėl kurių priežasčių negalės eiti į spektaklį arba žino, kas tokių bilietų turi ir gali perleisti, maloniai prašomi paskambinti telefonu HE 7920. Eventualiai, jeigu būtų pageidaujama, „Travatos" bilietai gali būti iškeisti į „Carmen" bilietus.

NAUJA LAS MONTREALIO SKYRIAUS VALDYBA.

Balandžio 27 d. įvykusiame LAS Montrealio skyriaus metiniame narių susirinkime valdybon išrinkti: Henrikas Valiulis, Petras Čipkus, Pranas Baltuonis ir Juozas Skučas; revizijos komisijon — Juozas Pakulis, Adolfas Žilinskas ir Povilas Jocas.

STAIGMENA!

Montrealio Jūros Skautai-ės maloniai kviečia visuomenę atsilankyti į ruošiamą didelį **plaukiojimo ir buriavimo**

SEZONO ATIDARYMO VAKARĄ, kuris įvyks gražiai tam vakarui dekoruotose Rialto Hall patalpose, 5711 Park Ave, š. m. gegužes mėn. 10 d., šeštadienį, 7.30 val. Įdomi programa, šokiai, turtinga loterija ir įvairumai!

Jūros Skautai-ės.

GRAŽIAI PRAĖJUSI MOTINOS DIENA

Šeštadieninė mokykla suruošė Motinos Dienos minėjimą, kurį pradėjo mokytoja p. Lukoševičienė, kreipusis į motinas gražiu, kondensuotu minčių, žodžiu. Ji į garbės prezidiumą pakvietė vyresnio amžiaus motinas: M. Bobinienę, M. Juškevičienę, O. Arlauskienę, M. Vizgirdienę, M. Jokubaitienę, M. Navikevičienę, M. Žemaitienę, B. Petronienę, M. Stankaitienę ir T. Požėnienę. Motinas po to sveikino kleb. kun. Kubilius. Maža mergaitė visas garbės prezidiumo motinas apdovanojo puokštėmis gėlių. Po to pagerbiamos mirusios ir kenčiančios motinos. P. Juškevičienė sveikina motinas mokytojų vardu, o M. Juodviršis Montrealio ALOKo vardu. I. Pilypaitytė perskaito p. Žemaitienės žodį motinoms. Turiningą paskaitą apie motiną skaito p. Jonynienė. Išvadoje, p. Jonynienė, pasisako už humaniškesnį ir tauresnį pasaulio susitvarkymą, kam labai daug gali pasidarbuoti motinos. Tuo baigiama pirmoji minėjimo dalis.

Antroje dalyje meninė programa. Pirmiausia parodomas gyvas vaizdas — pavergtoji Lietuva. Po to parodomas mokytojo A. Ališausko parašytas ir pastatytas veikalukas „Jonelis tinginėlis", pabaras ir pabaudžias tinginį vaiką, kuris nenori mokytis. Jis pasiklysta miške ir vidunaktį jam prisivaidena visokios miško baisybės — raganos, gyviais pavirtę grybai ir tt. Didelis kolektyvas atlieka gana sklandžiai vaidinimą, perpintą šokiais, dainomis ir deklamacijomis. Dalyvių atsiminimui verta išvardinti jų pavardes ir jų „artistines" roles:

Jonelis — A. Gražys, Vytukas — V. Šipelis, Algis — G. Stankaitis, Rimutis — V. Rubšys, Marytė — M. Tauteraitė, Julytė — E. Rubšytė, Žydas — V. Šipelis. Plėšikai — R. Knystautas ir R. Jurkus. Raganos — N. Kličiūtė, I. Šipelytė, S. Pakulytė ir I. Pilypaitytė, Karalius — R. Baltuonis. Nykštukai — A. Mažeika, D. Lukoševičius, N. Jauniūtė, E. Gorytė, D. Zubaitė ir L. Bendziūtė. Zuikis — G. Vazalinskas. Peteliškė — I. Gečaite. Baravykai — F. Petronytė ir Staniulytė. Musmirės - Urbonas, A. Keturka. Gėlės- G. Januškevičiūtė, L. Narbutaitė, A. Lukoševičiūtė, E. Mikalajūnaitė, L. Bendžiūtė ir D. Sibitytė. Vabalėliai — D. Anelūnaitė, E. Švcikauskaitė, A. Gaurytė, D. Griciūtė, N. Beresnevičiūtė ir I. Girdžiūtė.

Muzikinė dalis — Šipelytės Inos. Visa — gražu.

VEDA SKTN. INŽ.J. BULOTA. ŠV. JURGIO MINĖJIMAS TORONTE.

Balandio 27 d. skaučių ir skautų tuntai bendroje iškilmingoje sueigoje paminėjo savo Patroną Šv. Jurgį. Atvykus vadovybei, sugiedota „Marija, Marija" ir po įsakymų perskaitymo kalbėjo vyriausias skautininkas v. s. Stp. Kairys, paliesdamas riteriškumo ir tikros garbės klausimus, pa analizuodamas skautybės sieki mus ir pagaliau kviesdamas skautus per išorę nenutolti nuo esminių skautybės princi pų.

Po to, tuntininkui pakvietus, pasakė kalbą gerb. dvasios vadas kun. Ažubalis. Su džiaugsmu pasveikinęs naują jį Vyriausiąjį Skautininką ir jo pavaduotoją, trumpai nusviete Šv. Jurgio gyvenimą ir rietrišką asmenybę, akcentavo krikščionybės vaidmenį skautybei, nurodė keletą konkrečių darbų, kuriuos vykdydami skautai dar uoliau galėtų tarnauti Dievui ir Tėvynei. Oficialioji sueigos dalis baigta skautininko įžodžiu, kurį davė šios šventės proga pakeltasis v. valt. Vladas Rušas, energingas sis jūrų skautų organizatorius dar Nepr. Lietuvoj. Naująjį skautybės darbuotoją visų skautininkų vardu pasveikino v. s. K. Grigaitis.

Antroj sueigos daly skautaiės davė eilę gražių ir retesnių pasiradymų, vykusiai perpintų skautiškais šūkiais bei dainomis.

Sueigoje dalyvavo per pusantro šimto skautiško jaunimo ir gausus būrys tėvelių, rėmėjų ir bičiulių.

VESTUVINĖ STAIGMENA

Uršulei ir Povilui Budreikams draugų ir artimųjų buvo suruošta 20 metų vedybinės sukakties staigmena, kurioje dalyvavo didelis būrys artimųjų.

AUTOKATASTROFA

Kazys Baltruševičius, grįždamas iš Sūnų ir Dukterų djos vakarienės, Sherbrooke įvažiavo į taxi. Smarkiai nukentejo draugė važiavęs Pranas Grigaliūnas.

LANKĖSI IŠ AMERIKOS

Montrealy, pas pp. Rukšėnus, iš Amerikos lankėsi kun. A. Petraitis. Žinoma, kun. A. Petraitis lankesi ir parapijose. Iš Montrealio kun. A. Petraitis išvyko į Toronto.

MARTYNAS PLEPYS KALĖS 20 METŲ

Teismas paskelbė sprendimą Plepio byloje. Nors jam pritaike lengvatas, bet bausmė paskirta 20 metų kalėjimo. Plepys biržietis, Kanadon atvykęs prieš 25 metus, nevedęs, 52 metų amžiaus. Ginčo metu jis nušovė Millerį.

IŠVYKO Į AMERIKĄ KONCERTUOTI

Op. sol. E. Kardelienė ir pianistas K. Smilgevičius gegužės 10 d., 6,30 koncertuoja Worcsetery, Lietuvių Piliečių klubo svetainėje. Jie abu išvyko į JAV.

STANLEY STRAVINSKAS,

senosios kartos ateivis, montrealietis, lankėsi „NL" redakcijoje, domėjosi spaustuve ir už sisakė laikraštį. P. Štravinskas yra šaulietis. Kanadoje pirmiau gyveno Toronte, bet persikėlė į Montrealį ir čia jau apie 20 metų gyvena.

TORONTO

TORONTO „VYTIS" SAVAITGALIS.

Šachmatų sekcijos iniciatyva, šeštadienio popiety buv. Lietuvos ir dabartinis Kanados šachmatų meisteris Povilas Vaitonis davė Toronto lietvių šachmatininkams simultaną: Iš trijų valandų trukusio lošimo mūsų vyrai nepadarė rimtesnio pasipriešinimo meisteriui. Visi dalyvavusieji geriausi Toronto lietuviai šachmatininkai buvo priversti vienas paskui kitą besąlyginiai pasiduoti.

Ta pačia proga meisteris įteikė „Vyties" šachmatų turnyro nugalėtojams dovanas. Pirmą vietą laimėjo H. Stepaitis, antrą — p. Matusevičius.

Futbolas. Mūsų komanda jau pradėjo sezoną. Turėjo tris susitikimus: su „Hotspurs" pralošė 2:0, o su „Mt. Carmel" išloše 2:4, ir pirmadienio vakare iškovojo 0:1 savo naudai iš „Shamrocks".

Krepšinis. Krepšininkai turėjo susitikimą prieš Pabaltijo turnyrą išbandyti jėgas su latviais ir bandymas pavyko gerai, laimėta 67:70 santykiu.

Stalo tenisas. „Vyties" komanda nepraleimėjusi nei vienų rungtynių vėl eina Toronto meisterio garbės apginti. Liko dar vieno visai nereikšmingos rungtynes; sunkiausi priešininkai įveikti.

Lukas.

ANTIBOLŠEVIKINIO TARPTAUTINIO FRONTO (ABN) MITINGAS TORONTE.

Prieš Velykas atvyko Kanadon A. B. N. pirmininkas J. Stetzko, buvęs Ukrainos ministerių pirmininkas. P. Stetzko padarė pranešimą ABN Kanadoj, valdybai, turėjo pasikalbejimą su spaudos atstovais ir daugeliu valstybės vyrų, kaip užsienių reikalų ministeriu Pearsonu ir kt. Iš Kanados pirmininkas vyksta į USA, kur dalyvaus ABN konferencijoje ir turės pasikalbejimą su aukštais State Department vadovais. Jau iš pirmųjų sąlyčių su Kanados diplomatais ir politikais aiškėjo, kaip naudingas jo atsilankymas sustiprinimui akcijos prieš Sovictų Rusijos raudonąjį ir baltąjį imperializmą.

Balandžio mėn. 13 dieną Toronte buvo ABNsurengtas didelis mitingas Massey Hall salėje. Per 3.500 susirinkusiems pirm. Stetzko laikė paskaitą. To susirinkimo prezidiumą sudarė 11-os tautybių atstovai, kurių vėliavos buvo išrikiuotos iš abiejų pusių ABN emblemos. Mitinge dr. J. Kaškelis patiekė plačią rezoliuciją, liečiančią formas ir metodus kovos su tarpt. komunizmu ir USSR valdžia. Rezolicija buvo vienbalsiai atsistojim puriimta.

Pažymėtina, kad vietos Krikščionių demokratų savaitraštis „T. Ž." visai nepaminėjo šio įvykio, gal todėl, kad iš to nemato tiesioginės savo partiečiams nuados!... **Dalyvis.**

TORONTO SKAUČIŲ „SATRIJOS" TUNTAS

š. m. gegužes mėn. 10 d. 7 val. punktualiai, šv. Kazimiero auditorijoje, 152 — 4 Roncesvales Ave. (prie Garden), rengia vakarą su programa ir šokiais. Programoje: „Namelis", vaid. vaikams, jaun. skaučių plastika, dainos ir kt. Šokiams groja Tornoto lietuvių šokių kapela.

DĖMESIO TORONTIŠKIAMS!

Nepaprastas pavasario šokių vakaras. Gegužes m. 16 d., penktadienį, Toronto jūros skaučių laivas „Vandenė" rengia nepaprastus pavasario šokius. Šokiams išnuomota pirmą kartą Toronto lietuviams puikioji Palace Pier salė, ant ežero kranto. Gros 15 žmonių orkestras.

Norintieji sudaryti savo kompanijas prie atskirų staliukų gali bilietus iš anksto užsakyti pas Jūros Skautus (tel. KE 6627).

Širdingai kviečiame visą Toronto jaunimą, skautus bei skautų bičiulius išnaudoti šitą retą progą ir praleisti vakarą ypatingai gražioje aplinkoje.

Toronto Jūrų skaučių laivas „Vandenė".

PABALTIJO FEDERACIJA

paskutiniame posėdyje naujų pirmininku išrinko Estijos konsulą p. Markusą. Prof. Zubrys liko vicepirmininku.

Federacija įsteigė moterų sekciją, kurios valdybą sudaro: p. Garbuzaitė, Jurkevičienė, I. Matusevičiūtė ir S. Šileikytė.

STASYS JOKUBAITIS,

persikėlęs iš Hamiltono, Toronte suorganizavo ork „Trimitą".

Paremkime sortuojantį jaunimą

Gegužės mėn. 17 d., šetadienį, 8 val. vak. Westend YMCA didžioje salėje pabaltiečių sporto šventės proga įvyks

ŠOKIŲ VAKARAS.

Šokiams gros lietuvių orkestras **TRIMITAS** Toronte, ved. P. Jokubaičio.

PROGRAMA: lietuvių, latvių ir estų solistai ir daug įvairumo.

Paremkime sportuojantį jaunimą.

Sproto Klubas „Vytis", Torontas.

Kalbinė pagalba teismuose, ištuokos, nuosavybės perleidimo ir kitose transakcijose. — Imigracijos (darbo, buto garantijos), pilietybės, paskolų parūpinimo, civilinės metrikacijos ir kiti reikalai. — Atstovavimas įstaigose. — Dokumentų patvirtinti vertimai, nuorašai ir fotokopijos. — Visokeriopos informacijos. — Lietuvių interesus gina prityrę specialistai, studijavę Amerikos ir Europos universitetuose.

UŽEIKITE ARBA PARAŠYKITE MŪSŲ BIURUI.

JONAS J. JUŠKAITIS

907 Dundas West, Toronto, Ont., Canada, Tel. PL 4880

DĖMESIO!

Norintiems pirkti arba parduoti namus, krautuves, restauranus ir tt., mielai tarpininkauju. Nemokamai suteikiu įvairias informacijas, parūpinu tinkamomis sąlygomis paskolas.

Mes turime namų pardavimui įvairiomis kainomis ir daugiausiai lietuvių mėgstamuose rajonuose bei g-vėse.

Jūsų patarnavimui

JUOZAS KAŠKELIS

Telf.: WA 2646; WA 2647; WA 2648

R. TESLIA REAL ESTATE & INSURANCE BROKER

575 Queen Str. W. (prie Bathurst str. antras aukštas)

TORONTO.

GERA PROGA SIUVĖJUI AR PROSINTOJUI

Praplečiant biznį, priimu partnerį arba perleidžiu vienam. Labai geroj vietoj, gerai einantis biznis.

SOMERLED DRY CLEANERS & TAILORS.

Sav. M. Kiaupa, tel. WA 6655.

2 KARFUSĄA

PARDUODAMI 9-nių kambarių namai; 88 pėdų pločio ir 388 ilgio sklypas žemės Rowdon miestely, 117 Meteolfa St. Namai gerame stovy ir pritaikyti ir žiemai. Vanduo šiltas ir šaltas. Namus galima iškeisti į namus Montreay. Teirautis Montrealy, tel.: TR 5702.

IŠNUOMOJAMAS KAMBARYS

1102 Stephans Ave, Verdun (galima ir su maistu). Teirautis, bet kuriuo metu nurodytu adresu.

IŠNUOMOJAMAS KAMBARYS

1224 Allard Ave, Verdun.

Skambinti po 7 val. vakaro HE 7036.

Pigiai parduodami du žemės SKLYPAI (lotai) **Ville Emard'e.** Teirautis Tel. **TR. 1974.**

PARDUODAMAS biliardo biznis — 6 dideli stalai — $ 6.000. Teirautis vietoje **1633 St. Antoine St., Montreal,** arba telefonu **FI 0559.**

VAIKŲ DARŽELIS

atidaromas „NL" kaimynystėje. Teirautis telefonu: HE 3119.